

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, KOVO – MARCH 13, 2010 Vol. CI Nr. 49

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-12-10

PERIODICALS

B. Obama Nobelio premijos pinigus skirs labdarai

Washington, DC, kovo 12 d. (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama paskelbė sąrašą labdaros organizacijų, kurioms atiteks 1,4 mln. JAV dolerių piniginė premija, kuri Amerikos prezidentui buvo skirta kartu su Nobelio taikos premija.

Didžiausia dalis – 250,000 JAV dolerių – atiteks nevyriausybinei organizacijai „Fisher House”, kuri padeda karo veteranams įsikurti greta karinių ligoninių. Antroji pagal dydį suma – 200,000 dolerių – kelias bendram buvusių JAV prezidentų George W. Bush ir Bill Clinton pagalbos Haičiui fondui, kuris padeda atstatyti šalį po galingo žemės drebėjimo.

Po 125,000 JAV dolerių gaus šeši labdaros fondai, kurie padeda jaunimui siekti aukštojo išsilavinimo. Dvi labdaros organizacijos, prisidedančios prie regioninės Afrikos ir Vidurio Azijos plėtros, gaus po 100,000 JAV dolerių.

Nobelio taikos premija Jungtinių Valstijų prezidentui buvo skirta 2009 metais, praėjus mažiau nei metams nuo jo kadencijos pradžios. Nobelio premijos komitetas B. Obama pasirinko dėl „neeilinių jo pastangų stiprinant tarptautinę diplomatiją ir bendradarbiavimą”.

JAV prezidentas mano, kad Nobelio taikos premija buvo paskirta ne vien tik jam, bet ir visai amerikiečių tautai.

B. Obama tapo trečiuoju istorijoje Amerikos politiku, kuris gavo Nobelio taikos premiją, eidamas JAV prezidento pareigas. 1906 metais ši apdovanojimą pelnė Theodore Roosevelt, 1919 m. – Woodrow Wilson.

Čikaga, kovo 11 d. („Draugo“ info) – Kovo 11 d. Čikagoje, Midway oro uoste, Lietuvos Respublikos generalinis konsulatą Čikagoje kartu su Dariaus ir Girėno komitetu Čikagoje ir Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų komitetu surengė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio minėjimą, kurio metu oro uosto Aviacijos veteranų salėje buvo iškilmingai atidengta atnaujinta Dariaus ir Girėno atminimo lenta. Renginyje dalyvavo Jungtinėse Valstijose gyvenantys tautiečiai, aukšti Čikagos miesto pareigūnai ir užsienio valstybių diplomatai. Buvo iškilmingai įneštos Jūros šaulių sąjungos vėliavos, sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, rodomas specialiai šiai progai sukurtas dokumentinis filmas apie S. Dariaus ir S. Girėno skrydį.

Jono Kuprio nuotr.

ES komisaras pritaria Lietuvos branduolinės energetikos planams

Briuselis, kovo 12 d. (ELTA) – Naujasis Europos Sąjungos (ES) energetikos komisaras pritarė Lietuvos branduolinės energetikos planams ir patikino, kad dėš visas pastangas Baltijos šalių kaip „energetinių salų” problemai spręsti.

Briuselyje su naujuoju energetikos komisaru Guenther Oettinger susitiko energetikos ministras Arvydas Sekmokas. Susitikimo metu ap-

tarti Lietuvos branduolinės energetikos politikos ir Baltijos šalių integracijos į Europos energetikos tinklus klausimai.

ES komisaras pripažino šių klausimų svarbą ir pabrėžė, kad juos būtina spręsti remiantis europinio solidarumo ir tiekimo saugumo principais.

„Simboliška, kad susitikimas su naujuoju energetikos komisaru įvyko būtent per Lietuvos nepriklausomy-

bės dvidešimtmečio minėjimą. Nors esame politiškai nepriklausomi, vis dar lieka galutinai neišspręstas mūsų energetinės nepriklausomybės klausimas. Lietuvai gyvybiškai būtinas elektros ir dujų infrastruktūros sujungimas su žemyninės ES šalimis. Komisaras patikino, jog dėš visas pastangas Baltijos šalių kaip ‘energetinių salų’ problemai spręsti”, – sakė A. Sekmokas.

Nukelta į 6 psl.

Įsteigtas Demokratijų bendrijos parlamentinis forumas

Tarptautiniame parlamentarų forumo steigiamajame susitikime dalyvavo aktyvūs demokratijos, žmogaus teisių ir laisvės idėjų puoselėtojai iš Demokratijų bendrijai priklausančių Europos, JAV, Azijos šalių parlamentų.

ELTOS nuotr.

Vilnius, kovo 12 d. (ELTA) – Daugiau nei 30 įvairių šalių parlamentarų atstovų Vilniuje pasirašė deklaraciją ir įkūrė Demokratijų bendrijos parlamentinį forumą, taip simboliškai įamžindami prieš 20 metų Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pasiektą demokratijos laimėjimą ir savo veikla skatindami tolesnę demokratijos plėtrą pasaulyje.

„Demokratijų bendrijos parlamentinis forumas yra koalicija, panašiai mąstančių parlamentarų, pasiryžusių dirbti kartu stiprinant demo-

kratiją ten, kur ji silpna, ir skatinti ją netgi ten, kur ji turi galias tradicijas, remti taiką, plėtrą ir žmogaus teises bei laisves, lyčių lygybę ir lygias galimybes savo šalyje ir visame pasaulyje”, – teigiama pasirašytame Vilniaus pareiškimе.

Steigiamąjį susitikimą pradėjo ir susirinkusius svečius pasveikino Seimo pirmininkė Irena Degutienė. Susitikimo metu buvo aptarti steigiamo Parlamentinio forumo tikslai, struktūra ir išrinkta forumo vadovybė, kuri užtikrins veiklos tęstinumą.

Šiame numeryje:

- Ateitininkai (p. 2)
- Ganytojo žodis (p. 3)
- A. Navicko skiltis (p. 3)
- V. Landsbergis: Jeigu myli, tai gyveni (p. 4, 11)
- Komentaras. Kodėl nesi-domima kitų valstybių sveikatos sistema? (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Apie Kovo 11-osios principus (7, 9)
- Social security „pensija” (II) (p. 8)
- Kaip išmokiau savo amerikietį sūnų lietuviškai bendrauti (p. 10, 12)
- Mūsų šeimose (p. 11, 13)
- Lit. mokyklų mokytojų konferencija (p. 14)

Valiutų santykis

1 USD — 2.55 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Kovo 11-ąją švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 20-ąsias metines kalbėta ir apie ateitį bei vieną iš svarbiausių jos ramsčių – jaunimą. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė Katedros aikštėje ragino jaunimą neišvykti iš Lietuvos, linkėjo mylėti Lietuvą, likti Lietuvoje ir dirbti Lietuvai. Aukščiausiosios Tarybos–Atkuriamojo Seimo pirminkas, šiuo metu Lietuvai Europos Parlamente atstovaujantis Vytautas Landsbergis jaunimo sąvoką sukonkretino, kviesdamas dvidešimtmečius ir tuos, kurie jiems lipa ant kulnų, paimti Lietuvos ateitį į savo rankas. „Tegul jūsų rankos nori dirbti ir moka, tegul jūsų galvos moka galvoti ir pasirinkti grūdus nuo pelų, tegul jūsų jaunos širdys būna karštos ir tegul jose liepsnoja meilė Lietuvos“, – kvietė jis. Priklausydama vienu dešimtmečiu vyresnei kartai viliuosi, jog ir mums atsiras vietos jei ne prie vairo, tai bent šalia jo.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA
(metams kasdien, paskelbta) \$250.00
JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

**Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu**

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

**Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu**

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Iš Ateitininkų gyvenimo

2010 – Šimtieji ateitininkijos metai

Red. Vida Kuprytė c/o Draugas 4545 W 63 St. Chicago, IL 60629 el. paštas: draugas@ateitis.org

Šiaurės Amerikos ateitininkų valdybos nariai ir kiti veikėjai. Pranas Pranckevičius, Vytautas Maciūnas, Audrius Rušėnas, pirm. Rasa Kasniūnienė, Alma Jankienė, Marius Polikaitis, SAS atstovas Gytis Mikulionis, JAS atstovė Laima Aleksienė, SAS atstovė Lina Poskočimaitė ir „Ateities“ žurnalo platintoja Ramunė Kubiliūtė.

ŠAA valdybos darbai ir planai

Šiais jubiliejiniais ateitininkijos metais ateitininkų darbų krūvis didelis, ir Šiaurės Amerikos ateitininkų valdyba projektų vežimą visu greičiu stumia pirmyn. Čia glaustai supažindiname su užsimotais darbais, apie kuriuos netolimoje ateityje bus rašoma plačiau ir vaizdžiau.

Ateitininkų 100-mečio kongresas Lietuvoje
2010 rugpjūčio 2–8 d. Berčiūnų stovykloje ir Vilniuje

Šiaurės Amerikos ateitininkų valdyba rūpinasi, kad kuo daugiau išeivijos ateitininkų, ypač moksleivių ir studentų, kongrese dalyvautų. Susitarus su Ateitininkų šalpos fondu, yra numatyta skirti stipendijas jaunimui, žadančiam aktyviai dalyvauti kongrese ir prieškongresinėje stovykloje. Netrukus bus paskelbtos stipendijų prašymo gairės.

Ateitininkijos sąjūdžio 100 metų šventė JAV
2010 lapkričio 25–28 d. „Marriott“ viešbutyje, Čikagos miesto centre

Atsižvelgus į tai, kad daug išeivijos ateitininkų neįstengs nuvykti į Lietuvą šią vasarą, nutarta Amerikoje atšvęsti ateitininkijos šimtmetį didesnio masto suvažiavimu. Ruošos darbai jau pradėti. Š.m. sausio 30 d. ŠAAV sušaukė pirmą darbo posėdį, sudarė šiuos komitetus — Vyr.iausias ruošos komitetas: pirm. Rasa Kasniūnienė, sekr. Alma Jankienė, išd. Marius Polikaitis; Administracinis komitetas: pirm. Audrius Rušėnas, nariai Gytis Mikulionis, Audrius Polikaitis, Pranas Pranckevičius; programos komitetas: pirm. Birutė Bublienė, kun. Kęstutis Trimakas, Laima Aleksienė, Andrius Kazlauskas, Petras V. Kisieličius, Vytautas Maciūnas, Dainė Quinn, Kristina Quinn, Lina Šeštokaitė, kun. Arvydas Žygas ir Jolita Kisieliūtė Narutienė.

Metinės temos filmų projektas

Visi ateitininkai yra skatinami aktyviai gvildinti visuomeniškumo temą, vaizdžiai išsakytą šūkiu: „Ranka rankon paveikime žmoniją Kristaus vardu“. ŠAA valdybos nariai Vytautas Maciūnas kartu su kun. Kęstučiu Trimaku pradėjo nufilmuotų diskusijų projektą. Pirmas nufilmuotąsias diskusijas tema „Visuomeniškumas ir ateitininkija“ jau galima pamatyti ateitininkų tinklalapyje **www.ateitis.org**. Jose dalyvavo kun. Kęstutis Trimakas, Vytautas Maciūnas ir studentai Kristina Quinn, Monika Mikulionytė ir Matas Čyvas. Vaizdo įrašą paruošė Arvydas Reneckis Pasaulio lietuvių centro patalpose, Lemon-te. O kad būtų lengviau panašius projektus įvykdyti, ŠAAV neseniai įsigijo savo nuosavą video aparatą.

Rūpestis sąjungomis

ŠAAV bendradarbiauja su visomis ateitininkų sąjungomis. Šiuo metu ypatingą nerimastį kelia Sendraugių centro valdybos sustabdyta veikla. Organizuojamas komitetas šią problemą tirti.

Šiaurės Amerikos ateitininkų narių surašymas

Šiuo metu vyksta visų ateitininkų surašymas. Vasario 2 d. ŠAAV išsiuntė 882 laiškus JAV ateitininkams ir 116 į Kanadą su prašymu registruotis. Kol kas atsiliepė apie 180, t.y. beveik 20 proc.. Narystės anketą galima užpildyti internete adresu: **http://ateitis.org/narystes_anketa.html** Ateitininkų adresyną tvarko Audrius Rušėnas.

Siūlymai

ŠAA valdyba mielai išklauskys jūsų rūpesčių ir pasiūlymus. Galite rašyti ŠAAV pirmininkei Rasai Kasniūnienėi el. pašto adresu: **Rasakas@aol.com**

Naujas „Ateities“ žurnalo numeris išvydo dienos šviesą

Kviečiame užsiprenumeruoti

Nepraleiskite nė vieno numerio. O jei jau gaunate, pradžiuginkite kitus prasminga dovana. JAV prenumeratos kaina: \$45 (USD). Dovana/prenumerata Lietuvos mokyklai ar ateitininkų kuopai: \$20 (USD) Priimamos ir aukos palengvinti vis kylančias spausdinto žodžio išlaidas.

Čekius rašyti: **„Lithuanian Catholic Federation Ateitis“**. „Memo“ eilutėje pažymėkite: „Ateities prenumeratai“. Savo prašymą ir čekį siųskite:

Ramunei Kubiliūtei
808 Judson, 3B
Evanston, IL 60202

Jau galima registruotis Jaunųjų ateitininkų sąjungos 2010 m. vasaros stovyklai!

Dainavoje • liepos 6–15 d.

Stovykla skirta lietuviškai kalbantiems pradžios mokyklos mokiniams nuo 7 iki 14 metų amžiaus. Registracija jau prasidėjo.

GERA NAUJIENA! Ateitininkų 100 m. jubiliejaus proga stovyklavimo kainos nuo pereinamųjų metų sumažintos! Mokestis ateitininkų šeimoms: 1 vaikas — \$330 • 2 vaikai — \$630 • 3 vaikai — \$910 • 4 vaikai — \$990. Jei vaikas nėra ateitininkas, pridėkite \$25 registracijos mokestį.

Pirmenybė registruotis teikiama Jaunųjų ateitininkų sąjungos nariams iki balandžio 11 d. Po to galės registruotis visi vaikai ir neateitininkai.

Stovyklinę informaciją ir registracijos anketas rasite jaunųjų ateitininkų interneto svetainėje

www.javjas.org

GANYTOJO ŽODIS

NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO 20-ŪJŲ METINIŲ PROGA – MALDA UŽ LIETUVĄ

Visoje Lietuvoje buvo minimos kovo 11 dieną sukakusios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 20-sios metinės, buvo dėkojama už laisvę ir mel-džiama Dievo globos Lietuvai ir jos gy-ventojams visoje Lietuvoje. Malda buvo viena svarbiausių dalių ir kovo 11 d., ketvirtadienį, vykusių oficialių minėji-mų programoje. Kardinolas Audrys Juo-zas Bačkis buvo pakviestas kalbėti Lietuvos Seime ketvirtadienio rytą vykusiame iškilmingame minėjime. Ne-maža dalis oficialaus minėjimo dalyvių, po vidudienio dalyvavo kardinolo auko-tose Mišiose Vilniaus katedroje.

Vilniaus katedroje vykusiose Mišiose, kurias kartu su kardinolu A. J. Bačkiu, koncelebravo keletas kitų Lie-tuvos vyskupų ir apaštališkasis nunci-jus arkivyskupas Luigi Bonazzi, kardi-nolas sakė:

Prieš 20 metų mes drauge su psal-mistu džiaugsmingai giedojome: ‘Iš tikrųjų Viešpats mums padarė didžių dalykų!’ Kokie mes buvom laimingi! 1990-uosius prisimename kaip visuo-tinio pasididžiavimo, vilties ir lūkesčių metus, kurie suvienijo ir uždegė troški-

mu kurti laisvą, orų ir gražų tautos gy-venimą. (...) Po džiaugsmo euforijos atė-jo suvokimas, kad laisva Lietuva – tai mes patys, mūsų kasdienis darbas, atsakomybė, kūryba, mūsų tikėjimas, tradicijos ir kultūra. (...) Tapti laisvu ir būti laisvu yra dvi netapačios tikrovės. (...) Tapę laisvi, turėjome išmokyti gyven-ti laisvėje, o tai užtrunka. Neįmanoma pakeisti visuomenės vienu mostu. Vi-suomenės keitimasis prasideda nuo as-mens pasikeitimo. (...) Tikrosios laisvės gynimo vieta yra žmogaus sąžinė, iš kurios kyla apsisprendimai, pasirinki-mai ir prisiimama atsakomybė. (...) Nekeiksnokime mus ištinkančių sunku-mų, nepriteklių ir vargų. Tauta turi pereiti per išmėginimų dykumą, idant atrastų savąją tapatybę, idant jos vaikai ištyrintų savo sąžines. Mes visi savo sąžinėje turime atpažinti Dievo panašu-mą bei leisti jo vadovaujami kelyje į laisvę, kuri turi būti grįsta orių, dorų, teisingu gyvenimu. (...) Melskimės, kad Viešpats būtų mūsų tautos globėjas ir vadovas, kad įveiktume visas gyvenimo kliūtis ir pasiektume amžiną pažadė-tąją žemę, kuri skirta tik laisve išmė-gintiems Dievo vaikams.

Enciklika „Caritas in veritate“ pristatyta LR Seime

Kovo 9 d., antradienį, Seime vyko Lietuvos Nepriklausomybės dvidešimt-mečiui paminėti skirta konferencija „Laisvė ir atsakomybė: ekonomikos ir politikos pagrindai *Caritas in veritate* šviesoje“. Lietuvos vyskupų konferenci-jos, Seimo bei Teisingumo ir taikos (*Iustitia et pax*) komiteto surengta kon-ferencija pristatė popiežiaus Benedikto XVI encikliką „Caritas in veritate“, kuri išreiškia Bažnyčios požiūrį, ko-kiais principais turėtų būti grindžia-mas šiuolaikinės visuomenės politinis ir ekonominis gyvenimas.

Konferencijoje pranešimus skaitė pranešėjai iš Italijos ir Lietuvos. Ke-liuose Italijos ir Anglijos universitetuo-se dirbantis profesorius Luigino Bruni kalbėjo apie ekonomiką, popiežiaus ir Bažnyčios požiūrį į laisvąją rinką, ver-slą, bankų sistemą, spekuliantus ir ver-slininkus. Jis, atskleisdamas enciklikos dvasią, ragino atsisakyti dichotominio požiūrio ir liautis vertinti ekonomiką kaip erdvę, kurioje negalioja krikščio-

niškos tiesos.

Italijos Sofijos universitetinio ins-tituto profesorius Antonio Maria Bag-gio dalijos savo išvalgomis apie Trejy-bės ir šiuolaikinės politikos ryšį bei demokratiją, kurioje į žmogų būtų žiū-rima kaip asmenį.

Prieš svečiams iš Italijos gilinantis į Benedikto XVI paskelbtą dokumentą, apie enciklikų reikšmę bei istoriją kal-bėjo Vytauto Didžiojo universiteto Ka-talikų teologijos fakulteto vicedekanas kunigas dr. Kęstutis Kėvalas.

Konferencijos pabaigoje keli Seimo nariai dėkojo rengėjams ir lektoriams, apgailestavo, jog Seime pernelyg retai kalbama apie meilę. Seimo pirmininkė Irena Degutienė sveikinimo kalboje prisipažino, jog pradžioje netikėjo, kad tokia konferencija sudomins skirtingų sričių specialistus ar paprastus žmones. Jos lūkesčius viršijo dalyvių skaičius – Seimo konferencijų salė, talpinanti ke-lis šimtus klausytojų, buvo pilna.

Sigita Purytė

Pareiškimas dėl Vokietijoje tiriamų lytinių nusikaltimų prieš nepilnamečius

Kovo 9 d. buvo paskelbta Šventojo Sosto Spaudos salės direktoriaus t. Fe-derico Lombardi S.I. nota apie Bažny-čios išipareigojimą ryžtingai spręsti kunigų įvykdytų lytinių nusikaltimų prieš nepilnamečius sukeltas proble-mas.

Šia nota atsakoma visų pirma į Vokietijoje šiuo metu vykstančius deba-tus. Pasak notos, į pastaruosiu metu Vo-kietijoje, taip pat ir Austrijoje bei Olan-dijoje, iškeltus kunigų lytinių nusikal-timų prieš nepilnamečius faktus, tų ša-lių Bažnyčios reagavo labai greit ir ryž-tingai. Kalbant apie Vokietiją, Bažny-čios pastangos sulaukė palankaus įver-tinimo. Apie tai liudija ir kanclerės An-gela Merkel pasisakymas.

Kas rimtai žiūri į lytinių nusikal-timų prieš nepilnamečius problemą, tas supranta, kad tai gana sudėtinga ir pla-ti problema, o ne koks nors specifinis Bažnyčios nusikaltimas. Visai neseniai

Austrijoje buvo ištirta 510 tokių atvejų, iš kurių tik į 17 buvo įveltai kunigai. Tad, nors bažnytinių institucijų apsilei-dimai, klaidos ar nusikaltimai turi būti smerkiami, negalima apsiriboti vien Bažnyčios atsakomybe, reikia matyti visą problemas apimtį.

Tėvo Lombardi notoje taip pat užsiminta apie Vokietijoje iškeltą pasiū-lymą lytinių nusikaltimų problemai spręsti sušaukti įvairių edukacinių ir socialinių struktūrų atstovų „apskrito stalo“ susitikimą. Iš principo Bažnyčia tokiam siūlymui neprieštarauja, bet vis dėlto atkreipia dėmesį, kad, kalbant apie kanonų teisės normų vykdymą, ji turi laikytis savo specifinės teisinės tvarkos. Tėvas Lombardi užtikrina, kad laikydamasi savo specifinių teisinių normų, Bažnyčia tikrai nenori nieko slėpti ar sumenkinti įvykdytų nusikal-timų dydžio.

Pagal Bažnytines normas lytiniai

Laisvė – didi dovana

ANDRIUS NAVICKAS

Noriu pasveikinti visus laisvos valstybės žmones. Gera pamenu, kai prieš du dešimtmečius stovėjau prie tuomet Aukščiausia Ta-ryba vadinto pastato ir tarsi stebuklo laukiau stebuklingos ištār-mės, skelbiančios, jog prasideda laisvės kelionė. Šiandien sunku išreikšti tai, kas įvyko tada, kaip neįmanoma žodžiais išsakyti meilės jausmo, kai širdis nebetelpa krūtinėje ir pasaulis nušvinta naujomis spalvomis. Pa-menu tik tai, kad nei aš, nei kiti susirinkusieji, manau, ir tie, kurie buvo prigludę prie radijo imtuvų, nebandė apskaičiuoti, ar sočiau, ištaigingiau gyvensime laisvėje, ar teks kęsti nepriteklius. Buvo akivaizdu, kad laisvė neišmatuojama kokiomis nors materialinėmis gėrybėmis, ji yra natūrali žmogaus, valstybės gyvenimo terpė, kurią buvome ilgam praradę. Grį-žome į namus. Grįžome į Pažadėtąją žemę. Taip, dar laukė sudėtingas dar-bas sutvarkyti tai, kas pridergta, kas sugriauta. Pagaliau, reikėjo prisi-jaukinti atgautuosius namus.

Artėjant Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui Lietuvos vyskupai paskelbė laišką, primenantį, kad laisvė yra didi dovana. Paci-tuosiu trumpą šio laiško ištrauką, kuri taikliai primena, kas daugeliui pa-simiršo. „Ižengę į laisvę, gyvename visiškai kitokioje tikrovėje, kurios net neįmanu gretinti su sovietiniu slogučiu. Kaip gi lyginti prižiūrėtojo skirtą kalinio davinį su laisvo žmogaus savarankiškomis pastangomis pilnyta duona.“

Kai šiandien klausausi dejonų, jog esą gal geriau buvo likti vergovė-je, nes teturime sužalotą, sužalotą laisvę, nes esą kovota ne dėl tokios Lietuvos, prisimenu anekdotą, kurį pirmą kartą išgirdau dar sovietmečiu: „Skambutis į duris. Už durų moteriškė, kuri klausia: ‘Ar tai jūs vakar išgelbėjote upėje skęstantį mano sūnų?’ ‘Na, taip, bet čia nieko tokio, kiekvienas mano vietoje būtų skubėjęs gelbėti berniuko.’ Į šiuos žodžius moteris tik nervingai mosteli ranka ir piktai sako: ‘Aš norėjau pareikalau-ti, kad gražintumėte ar kaip nors atlygintumėte už mano sūnaus kepurę, kuri dingo per vakarykštį šurmulį.’”

Nedėkingos moters žodžiai skamba absurdiškai, tačiau ar ne tiek pat absurdiškos šiandien atrodo mūsų išpuikusios diskusijos apie valstybės gyvenimo ydas, kurios paprastai baigiamos kaltinimais kam nors, kas esą sugadino mums laisvės kelionę. Jau įprasta, kai, švenčiant Nepriklau-somybės šventę, tiek energijos išliejama išsakyti viskam, ką pastebime blogo, pliūptelėti kaltinimus, įtarimus ir atkakliai nenorėti pastebėti to, kas gera.

Valstybės ir sodo puoselėjimas turi daug ką bendro. Reikia daug kantrybės, laiko, pastangų, yra dalykų, kurių negalima pakeisti, pavyz-džiui, sausros ar vėtros, tačiau daug kas priklauso nuo kasdienio atkak-laus darbo. Man sunku įsivaizduoti sodininką, kuris, paprašytas aprodyti prižiūrimą sodą, pultų piktądžiugiškai rodyti piktžolės, kiekvieną nulaužtą šakelę, nudžiūvusį medelį. Deja, kai kalbame apie mums padovanotą vals-tybę, mes paprastai kalbame apie blogybes, bet ne apie tą grožį, kuris ty-liai bręsta šalia mūsų.

Kitas paradoksas – apie savo valstybę kalbame taip, tarsi mes būtume ne sodininkai, bet konkurso vertinimo komisijos nariai, tarsi ne mes ją puoselėtume, bet tik stebėtume, ką daro, tiksliau, ko nepadarė, kiti. Ar ne pernelyg pripratome, pastebėję kokią nors piktžolę, ne patys stengtis ją pašalinti, bet visą energiją skirti paieškoms, kas kaltas, jog ji veši. Tai virs-ta fantasmagorija, kai žmonės pešasi dėl to, jog sode daug netvarkos, ir nė piršto nepajudina, kad jos sumažėtų?

Ką gi, laisvė yra labai svarbi oraus gyvenimo prielaida, tačiau ji ne-teikia užtikrintumo. Tai dovana, kurią galima išvaistyti, ji neatsiejama nuo atsakomybės. Nenuostabu, kad po penkiasdešimties nelaisvės metų iš sovietmečio išsiveržė it paaugliai, kuriems bet kokios taisyklės prade-da atrodyti, kaip laisvės sunaikinimas. Nenuostabu, kad šėliojimas netrū-kus tapo laisvės sinonimu ir šiandien tenka gydyti skausmingus šio šėlio-jimo padarinius.

Tačiau ar tai, jog dar nesugebame gyventi kaip laisvi žmonės, kiek nors sumenkina pačios laisvės svarbą? Dvidešimt valstybės kūrimo metų – neįkainojama patirtis, kuria praturtėjome.. Neišvengėme klaidų, tačiau, jei tik turime drąsos jas pripažinti ir ištaisyti, jos nesugriaua, bet tik sustiprina laisvę.

Vėl įsimylėkime savo Tėvynę, žmones, išbandymus, kuriuos Viešpats mums padovanojo, leiskime širdžiai plakti laisvės varpo ritmu ir visos kliūtys bus įveikiamos, visos nuoskaudos teatrodys menkniekiai, nes meilė viską ištveria, nes ji leidžia išvysti pasaulį toki, koks šis yra sutver-tas, nes meilė ir laisvė yra du į viršų mus keliantys sparnai.

Lrt.lt

nusikaltimai prieš vaikus yra vieni di-džiausių nusikaltimų. Taip jie įvardinti ir Kanonų teisės kodekse, ir 2001 me-tais Tikėjimo mokymo kongregacijos paskelbtame laiške viso pasaulio vysku-pams „De delictis gravioribus“ – „Apie sunkiausius nusikaltimus“. Pastarasis

dokumentas lytinių nusikaltimų prieš vaikus atvejus įsako spręsti lygiai taip rimtai ir griežtai, kaip Švenčiausiojo Sakramento išniekinimą ar Išpažinties paslapties išdavimą.

„Vatikano radijas“

V. Landsbergis: Jeigu myli, tai gyveni

Pokalbis su sūnumi Vytautu V. Landsbergiu

– **Kokia Tavo mėgstamiausia knyga?**

– Nėra taip, kad skaityčiau daug knygų ir turėčiau vieną iš jų – mėgstamiausią. Labai graži knyga yra Evangelijos, kurias girdžiu skaitomas, kai būnu bažnyčioje. Yra knygų, kurias atsimenu, skaitytas labai seniai... Ir atmintyje paskaitau sau vieną kitą fragmentą, vieną kitą mintį. Matyt, tai ir yra mėgstamiausios mano knygos, kurios išliko, kurios yra svarbios.

– **O koks literatūros žanras Tau artimesnis?**

– Man patinka literatūra, kuri trumpai pasako daug ir kuri nesi-stengia pasakyti visko, bet paliečia beveik viską. Todėl iš storųjų knygų, kurių dabar nebesugebu perskaityti, aš pasiskaitau šį tą, šen ten. Ir man to pakanka. Padarau tartum savo asmeninę santrauką arba susirenkus atsitiktinumo žaidimo padovanotas dovanas. Laiko yra per mažai, bet tu gali išnaudoti tą laiką, kuris yra duotas, ir gauti pakankamai daug.

– **Muzika – ką ji reiškia Tavo gyvenime?**

– Muzika man yra daug. Bendriausia prasme – vartai į pasaulį, į jo supratimą, žmogaus supratimą. Į savęs paties supratimą. Tai galimybė daug ką atrasti: ko dar nežinojai, ko dar nebuvo palietęs. Be to, žinoma, tai sritis, kurioje aš daug dirbau įvairiais kitais atžvilgiais, kur yra įvairių padarytų ir dar nebaigtų darbų, bet ne jie man yra svarbiausi muzikoje.

Kartais pamąstydavau ir pasakydavau apie muziką – kaip apie pasaulio modelį, apie jo esmės išraišką pačiu švariausiu, gražiausiu būdu. Tai ne nauja mintis. Apie tai gudresni už mane žmonės kalbėjo susivokę jau labai senoj senovėj.

– **Ar sunkiomis gyvenimo akimirkomis jausdavai iš muzikos ateinančią pagalbą?**

– Muzika visada yra pagalba. Nuovargio valandą taip pat. Beveik geriausia poilsio forma. Galimybė perkelti save į tobulesnį pasaulį, grožio pasaulį ir nutolti nuo varginančių dalykų. Muzika ne vargina, muzika išlaisvina.

– **O politika?**

– Politika vargina. Ypač kai konkreti politika turi per mažai muzikos, per mažai siekio tobulėti ir tobulinti, arba – kalbėti teisingai. Muzika reikalauja kalbėti teisingai. Iš karto gauni ženklą, jei sunklyti. Ne ta prasme, kad nuspaudei ne tą klavišą, tiesiog – gavai ne tą garsą, kurio norėjai. Arba kalbėjai tuščiai, išgaudamas garsus, kurių nenorėjai. Nenorėjai, kad jie būtų būtent tokie. Tada esi neteisingas... Grįžtant prie politikos, tai joje irgi yra džiaugsmo akimirkų, kai gali pasitarnauti teisybei arba teisingumui. Arba bent manai, kad taip yra, kad padarei teisingų žingsnių. Ir tada nelabai svarbu, ką kitaip manantys pasakys, jeigu pats turi savo tikėjimą, nuojautą arba išvalgą. Iš to tikėjimo kartais vėliau aplanko ir „žemiškesnis“ pasitenkinimo jausmas – „štai, o vis dėlto nesuklydau“. Panašus jausmas aplanko ir muzikoje, kai tave supranta kiti – net jeigu ir nedaugelis supranta.

Būdamas pedagogas dažnai kal-

bėdavau studentų auditorijai ir matydavau jų akis. Ir jeigu būdavo bent kelios poros akių, sekančios ir suprantančios, ką aš kalbu, tai didelis dalykas – įkvepiantis ir pateisinantis tai, ką tu darai. Taip ir politikoje. Man atrodo, kad visada yra bent kelios poros akių ar atliepimų iš žmonių širdies, iš sąmonės, kurie tiki taip pat, kaip tu tiki. Ir to beveik pakanka. Politika – toks dalykas, kad kelių žmonių tikėjimo ne visada pakanka. Norėdamas pasiekti rezultato, turi siekti, kad tavimi tikėtų didesnė auditorija.

Vytautas Landsbergis.

– **Prisimeni Sąjūdžio laikus, kai stadionai Vingio parke buvo pilni žmonių? Ar buvo lengviau tada, ir kas pasikeitė? Kaip vertini tą prabėgusį laiką?**

– Kai tikėdavo daug žmonių, mes buvome labai stiprūs. Mes galėjome padaryti darbus, kurie šiek tiek anksčiau arba iš šalies atrodydavo neįtikėtini. O kai žmonės mažiau tiki arba netiki išvis – tada nesvarbu, ar tavim netiki, ar tavo tiesa netiki. Gal jie netiki savimi? Gal jie apskritai niekuo nebetiki? Tai yra blogiau, tačiau ką gali padaryti, jeigu jie pavargo, arba pasidavė kokioms nors abejonių įtakoms. Reikia džiaugtis, kad buvo laikas, kai mes buvome kartu – šimtai tūkstančių – ir mes padarėme, daug svarbių dalykų padarėme. O kad tai negali tęstis labai ilgai, turbūt irgi yra natūralu.

– **O šita vienatvė Tavęs neslegia?**

– Ne, negaliu pasakyti, kad mane slegia. Kai keitėsi tas laikas, buvo sunkių akimirkų. Bet dabar aš esu laisvas ir ramus. Toliau darau ką galiu – ta pačia kryptimi. Ir žinau, kad jeigu mane paremtų daug žmonių, tai mes ir vėl padarytume daug gerų dalykų. Bet jeigu taip nėra, tai galbūt taip ir negali būti antrą kartą. Ačiū Dievui, kad vieną sykį mes galėjome daug padaryti.

– **Kokia žmogaus charakterio savybė tau labiausiai patinka?**

– Šiluma. Yra žmonių, kurie turi daug šilumos. Savo aplinkai. Dalijasi ja, patys apie tai negalvodami. Į tą sąvoką galima daug sutalpinti. Tokie žmonės nuoširdūs, jie nemeluoja, jais galima pasitikėti, jie būna pažeidžiami, gali paverkti ir visada išklausyti kitą. Net ir neklausdami jie jaučia kitą. Jeigu žmonija susidarytų iš tokių žmonių, tai gyvenimas būtų visai kitoks.

– **Kaip apibūdintum lietuvių nacionalinį charakterį? Su kuriais bruožais galima būtų grei-**

čiau eiti į priekį, pasiekti didesnių rezultatų, o kurie stabdo?

– Šiluma. Yra žmonių, kurie turi daug šilumos. Savo aplinkai. Dalijasi ja, patys apie tai negalvodami. Į tą sąvoką galima daug sutalpinti. Tokie žmonės nuoširdūs, jie nemeluoja, jais galima pasitikėti, jie būna pažeidžiami, gali paverkti ir visada išklausyti kitą. Net ir neklausdami jie jaučia kitą. Jeigu žmonija susidarytų iš tokių žmonių, tai gyvenimas būtų visai kitoks.

– **Kaip apibūdintum lietuvių nacionalinį charakterį? Su kuriais bruožais galima būtų grei-**

čiau eiti į priekį, pasiekti didesnių rezultatų, o kurie stabdo?

– Šiluma. Yra žmonių, kurie turi daug šilumos. Savo aplinkai. Dalijasi ja, patys apie tai negalvodami. Į tą sąvoką galima daug sutalpinti. Tokie žmonės nuoširdūs, jie nemeluoja, jais galima pasitikėti, jie būna pažeidžiami, gali paverkti ir visada išklausyti kitą. Net ir neklausdami jie jaučia kitą. Jeigu žmonija susidarytų iš tokių žmonių, tai gyvenimas būtų visai kitoks.

– **Kokia yra Tavo gyvenimo svajonė?**

– Aš norėčiau, kad daugiau žmonių aplink mane, Lietuvoje, džiaugtųsi gyvenimu. Norėčiau, kad ir mano vaikams būtų geriau. Bet svarbiausia – visiems, kurie yra mano artimi visoj Lietuvoj (nes aš taip jaučiu, kad visi yra artimi), kad jie nenusimintų, kad neprarastų sugebėjimo džiaugtis gyvenimu. Tokiu, koks jis yra. Nes tame, „koks yra“, yra labai daug gražių, vertingų dalykų. Ažuolai, eglės...

Nesuprantu savižudžių. Galiu suprasti, kad tai žmonės, kurie patyrė didžiausią nuostolį prieš tai, kai pasitraukė iš gyvenimo. Tas nuostolis – gyvenimo nebevertinimas. Tai nepaprastai didelė nelaimė. Bet kažkas apribojo jų galvojimą, arba neleido pagalvoti paprastos minties: „Prieš padarydamas tai, aš dar galiu ką nors kita padaryti. Aš dar galiu padėti kitam, dar galiu pasakyti, ko po to jau nebeprisakysiu“. Čia kaip tik išryškėja paprasčiausia gyvenimo prasmė – MEILĖ. Jeigu yra kas nors, ką tu myli, arba kas tave myli, tai tu gyveni. Ir dėl to gyveni. Ir nedarai skausmo, arba bent stengiesi neskaudinti. O jeigu tu myli tiktai pats save ir išgyveni tiktai dėl paties savęs, tai esi jau labai sužalotas.

– **Kaip Tu išgyveni, jauti Dievą?**

– Visa keitėsi ir tebesikeičia. Ir ne tik biografiškai. Gana ilgą laiką Dievas buvo gana abstrakti samprata, susijusi su mintimi, kad jausti tai savo esybėje yra gal ir neduota. Ta malonė aplenkė mane, ir galbūt daugelį aplenkė, ir nieko nepadarysi. Kažkada mąstydavau, pagalvodamas, kad yra žmonės, kurie tiki, kurie turi tam tikrą ryšį, bendravimo būdą su kažkuo, kas yra ir be abejonės yra, bet aš to ryšio neturiu. Būdavo, tas ryšys lyg ir pasireikšdavo, arba aš galėjau galvoti, kad jį pajutau. Galėčiau prisiminti įvairių akimirkų, bet tai jau būtų labai smulkmeniška dvasinio gyvenimo biografija. Su daug kuo susijusi – su aplinkos kultūra, su aplinkybėmis, su didele atsakomybe, kur galėdavai pajauti, kad tau reikia tartum pritarimo tam, ką darai. Ir kad galbūt tas patarimas yra. Yra žmonių, kurie tai turi arba turėjo labai giliai ir esmingai. Bendravimas su jais man praverdavo Dievo buvimą. Tai a. a. kardinolas V. Sladkevičius, a. a. popiežius Jonas Paulius II, su kuriuo viena kartą esu kalbėjęs – ilgiau ir esmingiau.

Nukelta į 11 psl.

Komentaras

Kodėl nesidomima sėkmingas sveikatos sistemas turinčių valstybių patirtimi?

ALGIMANTAS S. GEČYS

Jau visus metus JAV žiniasklaida, JAV Kongresas ir amerikiečių visuomenė įtemptai svarsto krašto sveikatos problemas, ieškodami recepto apgriautai šalies sistemai pataisyti. Pirmiausia, JAV sveikatos sistemos griovėju įvardijamos pelno godžiai siekiančios draudos firmos. Dėl kasmet kylančių įkainių, nedaug geriau vertinami prieš daugiau kaip 40 metų JAV Kongrese prastumas, pensininkams skirtas „Medicare“ įstatymas ir kiek vėliau nepasiturintiems sukurta, valstijų globoje veikianti „Medicaid“ sistema. Toliau ieškant „atpirkimo ožių“, advokatai (trial lawyers) kaltinami būtinų civilinės teisės pataisų užkirtimu, siekimu teisumoose savo klientams priteisti dosnius gydytojų aplaidumo (malpractice) ieškinius. Negailima kritikos ir gydytojams, kurie, norėdami save apdrausti, pacientams prirašo gausius, brangokai kainuojančius ir dažnai nebūtinus sveikatos tyrimus. Pasakutiniu metu žiniasklaidoje taip pat nusiskundžiama, kad žmonės... per ilgai gyvena. Tai statistinis faktas. Mano kartos asmenims segamas „sumuštinio (sandwich)“ kartos vardas. Šiai kartai, jau pačiai įžengusiai į pensininkų gretas, dažnai tenka rūpintis anūkais, užaugintais vaikais ir ilgoko amželio sulaukusiais tėvais.

Plačiai JAV žinomą politinių įvykių komentatorę Trudy Rubin („The Philadelphia Inquirer“, vasario 28 d. laida) stebina, kad svarstant JAV sveikatos reformos klausimus, tiek respublikonai JAV Kongrese, tiek konservatyvieji „ruporai“ – Rush Limbaugh ar Glenn Beck – visuomenę baugina „socializuotos medicinos“ baubu, net nebandant įsigilinti į Vokietijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje ar Japonijoje sėkmingai veikiančias sveikatos sistemas. Šiose valstybėse sveikatos sistemos yra universalios (visi piliečiai yra apdrausti), aukšto lygio, prieinamų įkainių, pacientai pasiekia gydytojus be laukimo ar trumpai palaukę. Ji pastebi, kad minėtų valstybių medicininio gydymo išlaidos yra maža dalis to, ką išleidžia JAV. Prancūzija sveikatos reikalams išleidžia 10 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP, angl. GDP), Vokietija – 11 proc. BVP, o JAV – net 17 proc. BVP, apie 46 milijonams amerikiečių iš viso neturint net ir mažiausios sveikatos draudos.

Buvęs „The Washington Post“ užsienio korespondentas T. R. Reid yra parašęs knygą „The Healing of America – A Global Quest for Better, Cheaper, and Fairer Health Care“. Paklaustas, ar JAV galėtų ko nors teigiamo pasimokyti iš kitų sėkmingų valstybių sveikatos sistemos patirties, jis atsakė „Ne“. Neigiamas atsakymas ne todėl, kad nebūtų ko pasimokyti. Neigiamas, nes, jo nuomone, amerikiečiai politikai yra susikūrę netikslius mitus apie Europos valstybių sveikatos sistemas ir nenori tų mitų atsisakyti.

Reid mitu nr. 1 įvardija JAV vyraujančią įsitikinimą, kad visus gyventojus apdraudžiančios užsienio valstybių sveikatos sistemos yra „socialistinė medicina“. Užmirštama, kad tokiose valstybėse kaip Prancūzija, Vokietija, Šveicarija, Japonija **visi (!)** gyventojai yra apdrausti, tačiau gydytojai ir draudos firmos yra **privatūs**. Asmuo sveikatos draudą gauna per darbovietę, sveikatos draudos kaštais jam dalijantis su darbdaviu. Valdžia perima sveikatos draudos mokesčio mokėjimą apdraustam asmeniui praradus darbą, susirgus ir t.t.

Pasak Reid, mitu nr. 2 tenka laikyti JAV sklandančias paskalas dėl galimai ilgo laukimo pasimatyti su gydytoju ir gydymo paslaugų normavimo. Reid teigimu, tam tikrose Europos valstybėse „asmenys greičiau gauna paslaugas ir turi daugiau galimybių pasirinkti“. Prancūzijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, taip pat ir Japonijoje, asmuo gali pasirinkti bet kurį medicininių paslaugų teikėją ar šalies ligoninę. Gydymas yra aukštos kokybės, greitas, ir nė vienam asmeniui nėra atsakoma.

Mitu nr. 3 Reid įvardija tarp amerikiečių susiformavusią iliuziją, kad valstybėse, kuriose yra įvesta visuotinė (universal) sveikatos drauda, sveikatos sistemos „yra išlaidžios, aptarnaujamos išpurtusių biurokratų“. Faktai rodo visai ką kita. JAV pelno tikslu veikiančios sveikatos draudos firmos turi didžiausius administracinius kaštus. Dvidešimt procentų, o kartais ir daugiau, nuo kiekvieno sumokėto sveikatos draudos dolerio atitenka nemedicininėms išlaidoms: popierizmui, reklamai, pelnui ir t.t. Reid teigimu, „Firmai rūpinantis pelnu, yra privalu samdyti gausų būrį draudimo agentų (underwriters), siekiant atmesti (pateiktas – A. Gč.) išlaidas ir nusikratyti ligotais asmenimis.“

Visuotinės sveikatos sistemas turinčiose ekonomiškai stiprioje šalyse, tokiose kaip Prancūzija ar Vokietija, administracinės išlaidos sudaro vos apie 5 proc. sumokamos sveikatos draudos. Taip yra, nes šios šalys, skirtingai nuo JAV, yra priėmusios įstatymus, neleidžiančius sveikatos draudą saistyti su pelnu. Buvo laikai, kai ir JAV sveikatos srityje buvo vadovaujama „ne pelno“ principu. Tai truko tol, kol privačios draudos firmos ne siėmė supirkinėti ne pelno siekiančių (nonprofit) sveikatos draudos firmų tokių kaip „Blue Cross / Blue Shield“ ir jų nepakeitė į pelno siekiančias institucijas. Prancūzijoje ir Vokietijoje privačios draudos firmos turi teisę pardavinėti sveikatos draudą, tačiau draudos įkainiai negali viršyti ne pelno sveikatos sistemai nustatytų įkainių. Parduodant visas kitas draudas (pvz., gyvybės, nuosavybės ir t.t.), draudos firmoms leidžiama siekti pelno.

Aukščiau paminėtos Europos valstybės sveikatos išlaidas mažina,

reikalaudamos, kad **visi** valstybės gyventojai turėtų sveikatos draudą. Išlaidos prižiūrimos įvedant vienodas mokėjimo taisykles bei grafikus ligoninėms ir gydymą teikiantiems profesionalams. Reid teigimu, tam, ką šios valstybės turi, yra netikslu priskirti vieno mokėtojo (single-payer) ar valdžios tvarkomos (government-run) sveikatos sistemų etiketės. Suvienodintos sveikatos mokėjimo taisyklės žymiai sumažina buhalterinio pobūdžio išlaidas ir draudos firmų įkainius. Pelną siekiančios JAV draudos firmos dažnai savąsias išlaidas bando nukreipti į kitus.

Suvienodinta sistema įgalino Prancūziją ir Vokietiją naudotis skaitmeniniais įrašais (digital records). Kiekvienas apdraustas asmuo turi elektroninę kortelę, kurioje yra

saugomi sveikatos duomenys. Tai mažina biurokratizmą, kuris JAV sveikatos sistemoje yra stipriai įleidęs šaknis. Reid teigimu, JAV firmos nepritaria tokiam veiksmingumui (efficiency), nes firmos savo lėšomis yra sukūrusios firmines duomenų bazes ir nenori būti priverstos su kitomis draudos firmomis šia informacija dalintis.

Kaip pavyzdį Reid pateikia Šveicariją, 1994 metais perėjusią nuo privataus sveikatos draudos modelio prie su pelnu nesusijusios sveikatos sistemos. Reid nuomone, JAV nėra būtina pasikliauti vienu konkrečiu europietiniu modeliu. Problemos esama, kad JAV net nesistengia naudotis sėkmingas sveikatos reformas įgyvendinusių valstybių patirtimi.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

20 STEBUKLINGŲ METŲ: 20 DŽIAUGSMŲ

2010 metų kovo 11-tą dieną Lietuva šventė 20 stebuklingų laisvės metų.

Kaip ir visur pasaulyje, Lietuvoje taip pat yra daug rūpesčių, bėdų ir vargų. Bet, mano nuomone, yra kuo pasidžiaugti! Siūlau: kiekvienas lietuvis, kur jis dabar bebūtų, gali pasidžiaugti šiais įvykiais bei šiais dalykais:

1. K-11: 1990.03.11, kai Lietuva – pati pirmoji, atsisakė Maskvos „meilės“.
2. 1993.08.31, kai paskutinis rusų kareivis išvyko iš laisvos Lietuvos.
3. Lietuva yra visateisė Jungtinių Tautų narė.
4. Lietuva yra visateisė NATO ir ES narė.
5. Penkiose olimpiadose (1992; 1996; 2000; 2004 ir 2008 m.) Lietuva laimėjo kelis aukso, sidabro ir bronzos medalius.
6. 2002 metais buvo baigtas leisti didžiulis lietuvių kalbos turtas – „Lietuvių kalbos žodynas“ (LKŽ) – 20 didelių tomų, apie 400,000 žodžių.
7. Lietuvių kalba jau nuo 1988 metų yra Lietuvos valstybės kalba.
8. 2009 metais Lietuva šventė 1000 metų nuo jos vardo paminėjimo istorijoje.

9. Virgilijus Alekna kelis kartus laimėjo pasaulio (ir olimpiados) disko metimo aukso medalį.

10. 2009 m. jachta „Ambersail“ apiplaukė visą pasaulį.

11. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė veikia 41 valstybėje.

12. JAV dienraštis „Draugas“ sulaukė 100 metų.

13. Lietuva išsirinko 5 Seimus (1990; 1996; 2000; 2004 ir 2008 m.).

14. Lietuva turėjo 15 ministrų kabinetų.

15. Lietuvos kariai gina laisvę Balkanuose, Irake ir Afganistane.

16. Lietuva turi 16 universitetų. Vilniaus universitetas – žymus aukštojo mokslo centras.

17. Prez. George W. Bush Vilniuje pažadėjo ginti Lietuvą.

18. Vilniaus senamiestis – viena iš pasaulio labai įdomių vietų.

19. Daug lietuvių grįžta iš užsienio.

20. Lietuvos valdžioje dabar yra trys moterys: prez. Dalia Grybauskaitė, Seimo pirmininkė Irena Degutienė ir Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė.

Antanas Klimas
Rochester, NY

PAS SEUL GARSIAJAI BALERINAI ANNAI PAVLOVAI

Audrė Budrytė savo pastabose dėl vasario 20 d. įvykusio koncerto Jaunimo centre „Koncertas žiūrovams ar žurnalistams?“ („Draugas“, 2010 m. vasario 26 d.) klysta, priskirdama Eglės Špokaitės šoktą „Mirštančią gulbę“ Čaikovskio baletui „Gulbių ežeras“. Šis šokis buvo šokamas ne Čaikovskio muzikai, bet prancūzo Charles Camille Saint-Saens orkestrinei siuitai „Žvėrių karnavalas“, tiksliau sakant, jos gražiausiais daliais „Gulbė“. Tai buvo vienintelė šios siuitos dalis, kurią kompozitorius leido spausdinti ir atlikti dar jam gyvam esant. Šia muzika pagrįstas trumpas šokis „Mirštanči gulbė“ buvo sukurtas choreografo Michael Fokine kaip *pas seul* garsiajai balerinai Annai Pavlovai, kuri jį pirmą kartą pašoko 1905 metais St. Peter-

burg, Rusijoje, viename koncerte. Jis tapo su ja glaudžiausiai susijusiu šokiu.

Tačiau A. Budrytė labai teisingai piktinasi fotografais ir filmuotojais, kurie tiesiog akiplėšiškai savo blykstėmis ir kitais technologijos „stebuklais“ darto scenos menininkų susikaupimą ir žiūrovų gėrėjimąsi jų talentais. Tai paprasčiausios pagarbos ir profesionalumo stoka. Jų pasiteisinimas, kad „Tai mano darbas“, yra tik nevykęs išsisukinėjimas. Gaila, kad išėivijos lietuvių renginiuose tokie „žurnalistiški“ (!) išsišokimai yra labai dažni. Dar blogiau, kad jie yra toleruojami. Jokiam rimtame teatre taip neatsitiktų. Laikas pabusti.

Vytautas Matulionis
Cleveland Heights, OH

Vilnius, kovo 11 d. (ELTA) – Kovo 11-ąją – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną – Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Naujosios istorijos katedros doktorantei Vilmai Bukaitėi Seime buvo įteikta pirmoji Valstybės Nepriklausomybės stipendija.

Stipendijos laimėtoja yra baigusi istorijos studijas Vilniaus universitete. Dirbo Lietuvos nacionaliniame muziejuje, Signatarų namuose. Nuo 2008 m. studijuoja Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto doktorantūros studijose. V. Bukaitė kryptingai tyrinėja 1918 m. Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės akto signatarų, Seimų narių biografijas. Yra paskelbusi monografiją, skirtą 1918 m. signatarui Vladimir Mironui. Valstybės Nepriklausomybės stipendijos konkurse V. Bukaitė pateikė tyrimų projektą „Lietuvos valstybininko Petro Klimo politinė ir diplomatinė veikla 1918–1943 metais“.

Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Naujosios istorijos katedros doktorantė Vilma Bukaitė. **ELTOS** nuotr.

Priėmus imigracijos įstatymo pataisas, į Latviją gali prasiskverbti šnipų

Ryga, kovo 12 d. (BNS) – Viena Latvijos specialiųjų tarnybų – Konstitucijos apsaugos biuras (KAB) – mano, kad padarius imigracijos įstatymo pataisas, pradės veikti papildomos taisyklės, leidžiančios atvykti į Latviją piliečiams iš neįeinančių į Europos Sąjungą šalių, taip pat šių šalių specialiųjų tarnybų karininkams, kurie gali dėtis esą verslininkai.

Pilietybės ir migracijos reikalų valdyba patvirtino, kad galimybėmis, kurias suteikia imigracijos įstatymo pataisos, jau pradėjo domėtis piliečiai iš šalių, kuriose yra didelė terorizmo

grėsmė.

Kovo 4 dieną Latvijos Seimas priėmė imigracijos įstatymo pataisas, numatančias galimybę gauti laikiną leidimą gyventi Latvijoje tiems investuotojams iš užsienio, kurie Latvijoje įsigijo nekilnojamojo turto už tam tikrą sumą arba investavo lėšų į kokią nors įmonę ar kredito įstaigą.

Latvijos radikalus tautinis „Tēvynei ir laisvei” ir Judėjimo už Latvijos nacionalinę nepriklausomybę susivienijimas pradėjo rinkti parašus, kad šis įstatymo projektas būtų pateiktas referendumui.

Rusijos atominės elektrinės pripažintos kaip vienos saugiausių

Delis, kovo 12 d. (BNS) – Šiuolaikines Rusijos atominės elektrines, statomas šalyje ir eksportui, specialistai pripažino kaip vienas saugiausių pasaulyje, pareiškė Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin per konferenciją internetu Delyje.

„TATENA vertinimais, Rusijos branduoliniai reaktoriai yra vieni saugiausių”, – sakė jis.

„Skirtingai nei kiti reaktoriai, kurie šiuo metu statomi pasaulyje, mūsų šaliai atlaikys, net jeigu į juos pataikys kelių tonų svorio lėktuvas”, – pabrėžė V. Putin.

Ministras pirmininkas pridūrė, kad technologijų atominės energetikos saugumo srityje tobulinimas itin suaktyvėjo po Černobylio atominės elektrinės avarijos.

Pritarta planui, kaip sumažinti sergančiųjų skaičių

Vilnius, kovo 12 d. (ELTA) – Italijos mieste Parmoje 53 Europos ir Azijos valstybių, taip pat ir Lietuvos, atstovai pritarė planui, kaip sumažinti aplinkos neigiamą įtaką sveikatai. Skaiciuojama, kad įgyvendinus visas priemones sergamumas sumažėtų maždaug 40 procentų.

„Ekonominės krizės laikotarpis įgyvendinti pokyčius yra tinkamas. Jis leis pasižiūrėti į sveikatos politiką kitaip”, – sakė Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Europos regiono direktorė Zsuzsanna Jakab pasibaigus PSO konferencijai Parmoje.

Lietuvai atstovavęs Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos skyriaus vedėjas Audrius

Ščeponavičius komentuodamas pareiškimą teigė, kad joje aptariamas aplinkos rizikos mažinimas sveikatai.

„Konferencijos metu buvo minima, kad aplinka daro įtaką 25 proc. gyventojų sveikatos, taigi tai yra labai svarbu. Buvo pateiktas Didžiosios Britanijos pavyzdys, kad jeigu pavyktų sumažinti socialinius skirtumus, tai galima net iki 40 proc. sumažinti sergamumą”, – sakė A. Ščeponavičius.

PSO atkreipia dėmesį į labai didelį sergamumą neinfekcinėmis ligomis ir pabrėžia fizinio aktyvumo skatinimo svarbą. Kalbama ir apie būtinybę iš aplinkos šalinti tokias medžiagas kaip asbestas, aptarta ir elektromagnetinių laukų kontrolė.

Lietuva žydų turto klausimą tikisi išspręsti iki metų vidurio

Vilnius, kovo 12 d. (BNS) – Lietuva sieks iki liepos mėnesio išspręsti klausimą dėl atlyginimo už nacių nusavintą žydų bendruomenių turtą, teigia premjeras Andrius Kubilius.

„Tikiuosi, kad per pavasario sesiją sugebėsime rasti sutarimą parlamente dėl šio įstatymo”, – sakė A. Kubilius. Pagal Konstituciją, pavasario sesija tęsiasi iki birželio 30 d.

A. Kubilius sakė, kad dar praeitos Vyriausybės parengtą projektą remia įvairios partijos.

„Nematau jokios priežasties, kodėl būtų problemų parlamente”, – sakė premjeras.

Praėjusių metų liepos pabaigoje Seime įregistruotas Kompensacijos už žydų bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo projektas numato 128 mln. litų dydžio sumą, kuri būtų išmokėta 2012–2023 metais.

Rusijos nepasiekia Lenkijos prezidento laišakai

Vilnius, kovo 12 d. (BNS) – Lenkija stebisi, kodėl Rusija iki šiol negavo pranešimo, kad į iškilmingus renginius Katynėje ketina atvykti šalies prezidentas Lech Kaczynski, praneša BBC naujienų svetainė.

Lenkijos prezidento kanceliarijos vadovas Wladyslaw Stasiak pareiškė, jog Lenkijos Užsienio reikalų ministerija (URM) kelis kartus pranešė Rusijai, kad Lech Kaczynski nori atvykti į Katynę balandžio 10 dieną, kur vyks iškilmės kelių tūkstančių Lenkijos karininkų, kuriuos sušaudė sovietinio NKVD darbuotojai 1940 metais, atminimui pagerbti.

Rusijos URM atstovas Andrej Nesterenko pareiškė, kad „būsimas Rusijos ir Lenkijos vyriausybių vado-

Lietuvos Vyriausybė yra nusprendusi, kad pinigais bus gražinta 113 mln. litų ir žydų bendruomenei bus perduoti du pastatai – žydų muziejus Vilniaus Pylimo gatvėje ir istorinė žydų biblioteka sostinės Žemaitijos gatvėje.

Vyriausybė tikėjosi, kad diskusijos dėl įstatymo Seime prasidės praėjusių metų rugsėjį, tačiau procesas užtruko teisininkams suabejojus, ar įstatymo projektas atitinka Konstituciją.

Numatomas žalos atlyginimas sudaro apie 30 proc. žydų bendruomenių turėto nekilnojamojo turto, „kuris buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai nusavintas nacistinio ir sovietinio totalitarinių režimų”, vertės, teigiama įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

vų dalyvavimas bendruose atminimo renginiuose Katynėje dar rengiamas”.

Drauge, pasak A. Nesterenko, apie galimą Kaczynski apsilankymą jis žino tik iš spaudos pranešimų.

„Aišku, mes žinome apie straipsnius Lenkijos spaudoje, kurioje pranešama, kad Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski ketina atvykti į Katynę. Bet oficialių Lenkijos pranešimų iki šiol mes negavome”, – pabrėžė diplomatas.

„Mes turime Lenkijos URM atstovų patvirtinimą, jog jau ne kartą buvo pranešta Rusijai, kad Katynėje bus prezidento delegacija”, – savo ruožtu pareiškė W. Stasiak.

Prezidentė ragina padėti vėžiu sergantiems žmonėms

Vilnius, kovo 12 d. (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė paragino padėti vėžiu sergantiems žmonėms.

Prisijungdama prie labdaringos kovai su vėžiu skirtos „Gerumo dienos” akcijos, šalies vadovė aplankė Santariškių onkohematologijos skyriuje gydomus vaikus.

Ligoninės vaikų žaidimų kambariui prezidentė padovanojo stalo žaidimų ir įvairių knygelių, įsigijo pačių vaikų pagamintų darbelių, susipažino su onkologinių ligonių gydymo sąlygomis.

Prezidentė pabrėžė, kad kasmet Lietuvoje vėžiu suserga per 16,000 žmonių, todėl nuo netikėtos ligos nėra apsaugotas niekas.

„Padėti likimo išbandymus patiriantiems tautiečiams – visų mūsų pareiga”, – sakė prezidentė.

Anot D. Grybauskaitės, šiuolaikinė medicina gali padaryti stebuklus

– vėžiui gydyti yra ir vaistų, ir medicininės įrangos, tačiau tai dar labai brangiai kainuoja. Todėl, pasak prezidentės, mūsų dosnumas gali padėti išgelbėti gyvybes.

„Jeigu pasidalysime vieni su kitais tuo, ką turime, vėžiu sergantys žmonės laiku sulauks reikiamos pagalbos ir stebuklas įvyks. Kiekvienas iš mūsų galime išgelbėti gyvybę ar padovanoti ilgesnį gyvenimą kaimynui, kaimyno vaikui, ypač vaikui, ir tai yra svarbiausia, turbūt didžiausia dovana, kokią žmogus gali padovanoti kitam”, – kalbėjo Lietuvos prezidentė.

Šalies vadovės teigimu, tai, kad per kelias valandas per labdaringas akcijas net sunkmečiu paaukojami keli milijonai litų, rodo, jog esame dosni, vieninga ir artimo nelaimei neabejinga tauta.

ES komisaras pritaria Lietuvos planams

Atkelta iš 1 psl.

Kitas svarbus susitikimo metu ministro keltas klausimas – branduolinė energetika. A. Sekmokas su G. Oettinger pasidalijo nuomonėmis apie naujosios Visagino atominės elektrinės statybą ir kaimyninių šalių planus branduolinės saugos kontekste. Taip pat aptartas Ignalinos atominės elektrinės naudojimo nu-

traukimo procesas ir jo galimybės.

Energetikos komisaras pritarė Lietuvos planams branduolinės energetikos politikos srityje ir pabrėžė, kad regioniniai atominės energetikos ir energetinio atsiskyrimo klausimai yra glaudžiai susiję.

Susitikimo metu susitarta dėl tolesnio Lietuvos ir Europos Komisijos bendro darbo šiose srityse.

Apie Kovo 11-osios principus: saugotini „rubežiai“

Dainius Žalimas
Delfi.lt

Nepriklausomybės atkūrimo 20-metis yra pati geriausia proga prisiminti pagrindinius Kovo 11-osios principus, kuriais buvo grindžiamas šalies nepriklausomybės atkūrimas ir jos tolesnis įtvirtinimas ir kurie apibrėžia šiuolaikinės Lietuvos valstybės statusą.

Tai yra principai, vienokia ar kitokia forma atspindintys kovo 11-ąją Aukščiausiosios Tarybos–Atkuriamojo Seimo priimtuose penkiuose aktuose, iš kurių svarbiausias – Aktas dėl Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atstatymo (Kovo 11-osios Aktas). Jie išplaukia iš tarptautinės teisės normų, kurios ilgą nelaisvės laikotarpį buvo iš esmės vienintelis okupuotų Baltijos valstybių ginklas. Taip apsiginklavusi tik tarptautine teise ir teisingumu Kovo 11-ąją Lietuva susigrąžino sovietų atimtą laisvę bei gebėjo ją apginti.

Prisiminti Kovo 11-osios principus skatina pagarba vienam iš ryškiausių Lietuvos valstybės tęstinumo, įprasminusio Kovo 11-ąją, simbolių – Vilties Prezidentui a. a. Stasiui Lozoraičiui jaunesniajam. Jis garbingai ir iki galo įvykdė savo misiją, – pratęsė Lietuvos valstybės atstovavimą tuo metu, kai tokia misija daugeliui galėjo atrodyti beprasmė, nes šalies teritorija jau kelis dešimtmečius buvo okupuota, šalis neturėjo savo vyriausybės. Nors ir galėjo, S. Lozoraitis nepriėmė kitos valstybės pilietybės, visą okupacijos laikotarpį buvo Lietuvos Respublikos (LR) pilietis, nes nemanė, kad atstovaudamas Lietuvos valstybei ir būdamas jos pareigūnu galėtų susisiekti dar kokiais nors teisiniais ryšiais su kita valstybe.

Paskutinieji S. Lozoraičio žodžiai, kuriuos dažnai primena buvęs Aukščiausios Tarybos–Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, buvo priesakas „saugoti rubežius“. Jį galima suprasti ne tiek tiesiogine, kiek perkeltine prasme kaip priesaką Lietuvos politikams saugoti Kovo 11-osios principus, iš kurių svarbiausias – Lietuvos valstybės tęstinumas. Šie principai, kurie tarptautinėje politikoje ir yra tie „rubežiai“, – ta paskutinė linija, už kurios Lietuvos valstybė trauktis nebegali. Kaip prisimena kitas Nepriklausomybės atkūrimo akto signataras Emanuelis Zingeris, S. Lozoraitis numatė, kad ir po kelių dešimtmečių vienas iš svarbiausių Lietuvos užsienio politikos uždavinių bus išsaugoti Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo politiką, kaip vieną iš „rubežių“, kurį bus mėginama sugriauti.

Negali atsistebėti tuo, kaip tiksliai šis spėjimas išsipildė, kai Rusija jau kone dešimtmetį atvirai neigia sovietinės okupacijos faktą, kai joje šlovinamas Stalinas ir teisinami jo nusikaltimai. Rusijos politikos tendencijos atspindi ir Lietuvoje: ir čia atsiranda suabejojančių Kovo 11-osios principų pagrįstumu ir teisingumu, siekiančių įsiklausyti į Rusijos „argumentus“, mėginančių reabilituoti Lietuvos TSR, rasti kokių nors jos tęstinumo ryšių su Lietuvos Respublika.

Todėl verta priminti Kovo 11-osios „rubežius“. Nesiekiu čia išsa-

miai pagrįsti kiekvieno iš paminėtų ir tarpusavyje glaudžiai susietų Kovo 11-osios principų. Tam ir nėra tinkamas šio straipsnio žanras. Kiekvienas besidomintis išsamesniais šių principų tyrinėjimais gali susirasti atitinkamos akademinės literatūros. Tačiau žinoti kai kuriuos svarbiausius Kovo 11-osios principus reikėtų, jei laikome save esant šios Lietuvos valstybės piliečiais.

Pagrindinis Kovo 11-osios tikslas buvo atkurti „1940 m. svetimos jėgos panaikintą Lietuvos Valstybės suverenių galių vykdymą“. Apie šią kertinę Kovo 11-osios Akto nuostatą ir sukasi visi žemiau minimi principai. Ši nuostata visų pirma suponuoja 1940 m. Lietuvos valstybės patirtos prievartos neteisėtumą.

Taigi pirmasis iš principų, sietinas su Kovo 11-ąja, yra niekinis Sovietų Sąjungos ir Vokietijos slaptųjų susitarimų (Molotov-Ribbentrop pakto), kuriuos įgyvendinant prieš Lietuvą įvykdyta agresija 1940 m., pobūdis. Molotov-Ribbentrop paktas buvo ne kas kita, o susitarimas pasidalinti kitų valstybių teritoriją ir vykdyti agresijas prieš jas, įskaitant bendrą nacių-sovietų agresiją prieš Lenkiją. Savaimė suprantama, tokia sutartis negalėjo būti laikoma teisiškai galiojančia, nes pažeidė tokius pagrindinius tarptautinės teisės principus, kaip pagarba kitų valstybių suverenitetui ir agresyvaus karo draudimas.

Jau 1932 m. susiformavo Stimson doktrina, pagal kurią negalėjo būti pripažįstamos sutartys, prieštaraujančios agresijos draudimo principui ir trečiųjų šalių suverenitetui. O paprasčiausiai tokios sutarties niekinių pobūdį būtų galima iliustruoti tokiu suprantamesniu pavyzdžiu: asmens A susitarimas su asmeniu B nužudyti asmenį C ir pasidalinti jo turtą jokioje civilizuotoje teisinėje sistemoje nebūtų pripažintas galiojančiu.

Su Kovo 11-ąja susijusi antroji principinė nuostata, kad 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjunga įvykdė agresijos aktą prieš Lietuvą, – įsiveržė ginkluotosiomis pajėgomis į Lietuvos teritoriją, nors karo ir nepaskelbė (būtent toks agresijos aktas, konkretizuojantis agresyvaus karo draudimą, buvo įvardintas ne kur nors kitur, o 1933 m. liepos 5 d. dvišalėje Lietuvos ir Sovietų Sąjungos konvencijoje dėl užpuolimo sąvokos apibrėžimo). Agresijos tęsinys buvo Lietuvos teritorijos užėmimas (okupacija) ir aneksija (formalus jos prisijungimas). Lietuvos sutikimas su sovietų ka-

riuomenės įvedimu tokio teisinio vertinimo nekeičia, nes toks sutikimas buvo išgautas grasinant jėga ir ją naudojant (turiu omenyje sovietų ginkluotas provokacijas 1940 m. birželio 15 d. naktį), todėl tarptautinės teisės požiūriu nėra galiojantis ir negali įteisinti agresijos akto.

Niurnbergo tribunolas tokią pat nacių Vokietijos prievartą prieš Austriją, Čekoslovakiją ir kai kurias kitas valstybes įvertino kaip agresiją, nes sutikimą su nacių intervencija laikė teisiškai nereikšmingu, kadangi lemiamas veiksnys buvo karinė galia ir agresoriaus metodai. Dar įdomiau, kad ir pati Sovietų Sąjunga 1938–1939 metais smerkė tokią nacių agresiją ypač dėl to, kad ją buvo mėginta pridengti sudarant marionetines

Pirma, Sovietų Sąjunga agresijos būdu negalėjo įgyti jokių teisių į Lietuvos Respublikos teritoriją ir Lietuvos teritorija tarptautinės teisės požiūriu niekada nebuvo Sovietų Sąjungos sudėtinė dalis. Tarptautinės teisės požiūriu sovietų įvykdytas Lietuvos teritorijos prisijungimas (aneksija) buvo niekinis, ir Lietuvos teritorija buvo sovietų okupuota, bet ne jiems priklausanti teritorija.

Antra, Lietuvos SSR (TSR) buvo neteisėta sovietų struktūra, sukurta okupuotoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Tai buvo būtent SSRS struktūra, o ne kokia nors Lietuvos valstybingumo forma, ne koks nors Lietuvos valstybės tęsinys. Savaimė suprantama, jokio teisinio ryšio tarp neteisėtos kitos valstybės struktūros, tegu ir veikusios okupuotoje Lietuvos teritorijoje, ir nepriklausomos Lietuvos valstybės būti negali. Lietuvos SSR Aukščiausioji Taryba (AT), kaip Tautos nerinkta, o svetimos valstybės vienintelės ir valdančiosios komunistų partijos paskirta institucija, negalėjo turėti jokių įgaliojimų spręsti kitos valstybės – LR – reikalų.

Todėl mėginimai siesti, tegu politiškai ir reikšmingą 1990 m. vasario 7 d. Lietuvos TSR AT nutarimą (paradoksalu, bet juo buvo pripažintas Lietuvos TSR įsteigimo ir Lietuvos teritorijos aneksijos neteisėtumas), su Kovo 11-ąja teisiškai yra visiškai nepagrįsti. Juolab kad nutarime buvo išreikštas ketinimas derėtis dėl to, kas net negalėjo būti derybų objektu, – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo. Tokioms deryboms komunistų partijos parinkti Lietuvos TSR AT deputatai negalėjo turėti Tautos įgaliojimų. 1990 m. vasario 7 d. nutarimas veikiau buvo politinis ir taktinis LKP (Lietuvos komunistų partija), kuri kontroliavo Lietuvos TSR AT, žingsnis siekiant neatsilikti nuo Tautos Sąjūdžio. Kovo 11-osios aktai galėjo būti priimti ir nesant Lietuvos TSR AT 1990 m. vasario 7 d. nutarimo.

Trečia, Lietuva 1990 m. neišstojo iš Sovietų Sąjungos, o remdamasi tarptautine teise atkūrė savo nepriklausomybę. **Nukelta į 9 psl.**

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Chirurgai

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos
gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
(262) 948-6990

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Akių ligos

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija / Akiniai
5850 W 111th Street
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. (708) 636-6622
Holy Cross Hospital, #4105
Tel. (773) 884-7960

Dr. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Ausų, nosies, gerklės ligos

VYTENIS GRYBAUSKAS, M. D.
SUSAN T. LYON, M.D.
Ausų, Nosies, Gerklės ligos
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Odos ligų specialistai

Dermatologijos ligų ir odos vėžio
specialybė, kosmetinė chirurgija,
viso veido atjauninimas
RUTH JÜRATĖ BARSKY, MD
120 Center Mall # 318 Oak Brook, IL 60523
Tel. 630-571-2630

Dr. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ DARBO DIENĄ
Tel. 773-476-2242 nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

JAV LB KV Socialinių reikalų taryba

2711 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6906

**SOCIAL SECURITY „PENSIJA” (2):
MOKESČIAI, FORMOS,
PROCEDŪROS**

Kaip rašiau pirmoje straipsnio dalyje, sprendimą, kada pradėti gauti pensijos išmokas, kiekvienas asmuo turi priimti asmeniškai, priklausomai nuo finansinės padėties bei svarbos sutaupyti papildomų pinigų ateičiai. Jei, sulaukę formalaus pensinio amžiaus, nuspręstumėte kuriam laikui atidėti pensijos išmokas, pirmiausia turėtumėte užpildyti formą SSA-521, „Request for Withdrawal of Application”. Ši forma, beje, galioja tik pensijos lengvatai, o ne neįgalumo ar kitoms išmokoms, taip pat prižiūrimoms per Social Security programą.

Asmenys, gaunantys Social Security (SS) senatvės pensijas bei tuo pat metu turintys teisę į neįgalumo išmokas („disability benefits”), turėtų ir toliau gauti visą šių išmokų sumą, jei dirbdami tvarkingai mokėjo SS mokesčius. Tačiau prieš pradėdant gauti SS pensiją, bet kuriuo atveju dera pranešti apie tai artimiausiam Social Security Administracijos (Social Security Administration) skyriui, kuriame tuo pat metu galima pasitikslinti, ar jūsų pensija neturės įtakos neįgalumo išmokoms. Pagaliau, jau pradėjus gauti pensiją, reikėtų bent keletą mėnesių atidžiai sekti abiem lengvatoms išmokamas sumas, kad įsitikintumėte, jog jos paskaičiuotos teisingai.

Gaunamos pensijos dydis pirmiausia priklauso nuo asmens buvusio uždarbio ir gali būti apmokestinama federaliniais ir/ar valstijos mokesčiais. Federalinius mokesčius teks mokėti tada, jei gaunamos per metus pajamos (iš SS pensijos išmokų bei kitų šaltinių) viršija IRS nustatytą sumą priklausomai nuo mokesčių mokėtojo statuso („single”, „married filing jointly” ir kt.). Jau pradėjus gauti pensiją, artėjant mokesčių sezonui, SSA kasmet jums atsiųs formą SSA-1099, kur bus nurodyta išmokėta metinė suma. Paprastai, jei asmens/šeimos vienintelės pajamos tėra SS pensija, federalinių mokesčių mokėti nereikia. Tačiau jei gaunate papildomų pajamų iš privataus pensijų fondo investicijų ar kitų šaltinių, apmokestinama pensijos suma gali siekti net iki 85 proc. bendros išmokų sumos. Paskaičiuoti, kiek būtent turėsite mokėti, galima pildant įprastas

IRS federalinių mokesčių formas: IRS-1040 bei IRS-1040. SSA siūlo mokesčių atsakomybę pasiskaičiuoti iš anksto bei, priklausomai nuo planuojamo išiskolinimo metų pabaigoje, kas ketvirtį įmokėti po tam tikrą sumą. Taip pat galima pareikšti norą, kad reikiama suma būtų kas mėnesį nuskaitoma iš išmokų, iš anksto užpildant formą IRS-W-4 bei nusiunčiant ją į vietinį SSA skyrių.

Šiuo metu SS senatvės pensijų išmokos nėra apmokestintos trisdešimt šešiose valstijose, o dar devynios valstijos apskritai neturi pajamų mokesčio („state income tax”). Tarp keturiolikos valstijų, dalinai apmokestinančių SS pensijas, yra Colorado, Connecticut, Iowa, Kansas, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, New Mexico, North Dakota, Rhode Island, Utah, Vermont, West Virginia ir District of Columbia. Iowa bei Missouri valstijos, nors šiuo metu dar renka mokesčius nuo SS išmokų, per artimiausius keletą metų numato šios praktikos atsisakyti.

Kaip ir kur dera kreiptis dėl SS pensijos išmokėjimo? Prašymai gauti pensijos lengvatą turėtų būti pateikiami internete, SSA svetainėje (www.ssa.gov) arba – vietiniam SSA skyriui, su kuriuo derėtų susisiekti bent prieš keletą mėnesių likus iki tos datos, nuo kurios norėtumėte pradėti gauti išmokas. Paskyrus susitikimą su SSA atstovu, jums reikės pristatyti tam tikrus dokumentus:

- Savo bei savo sutuoktinio(-ės) Social Security numerius.
- Savo bei savo sutuoktinio(-ės) gimimo liudijimus („birth certificates”).
- Paskutinių metų IRS-W-2 formą(-as) ir/arba mokesčių deklaracijas („tax returns”).
- Asmenims, tarnavusiems armijoje, DD214 formą.
- Asmenims gimusiems už JAV ribų, JAV pilietybės įrodymą (pasą, „Certificate of Naturalization” ir pan.)
- Banko sąskaitos, į kurią norėtumėte gauti išmokas, duomenis.

Pagal Social Security Administration informaciją parengė
Vaida Maleckaitė

JAV LB Socialinių reikalų tarybos raštinė Čikagoje yra BIA (Bureau of Immigration Appeals) akredituota įstaiga, kurioje galite gauti Jums reikalingas imigracinių prašymų formas. Taip pat atliekame dokumentų vertimus bei tvirtiname notariškai. **Raštinės darbo laikas:** nuo antradienio iki ketvirtadienio, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. **Tel.: (773)-476-2655.**

Prenumeruokite, pirkite ir skaitykite „DRAUGĄ”!
www.draugas.org

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

PAGUODOS TELEFONAS 1-866-438-7400

Konfidencialumas
garantuojamas

Skambinkite nemokamai

**kiekvieną ketvirtadienį,
nuo 6 val. v. iki 9 val. v. (Čikagos laiku)**

Apie Kovo 11-osios principus: saugotini „rubežiai“

Atkelta iš 7 psl.
Jai negalėjo būti taikomi jokie sovietų įstatymai, reglamentuojantys sovietinių respublikų statusą ir jų „išstojimo“ teisę. Kadangi Lietuvos teritorija tarptautinės teisės požiūriu nebuvo SSRS dalis, tai ji į SSRS ir „neįstojo“, todėl ir negalėjo išstoti. Kovo 11-oji reiškė ne kokį nors išstojimą, o išsivadavimą iš svetimųjų okupacijos.

Ketvirta, pati svarbiausia, principo *ex injuria jus non oritur* pasekmė yra Lietuvos valstybės tęstinumas, – tai, kad nepaisant teritorijos okupacijos ir beveik visų valstybės institucijų sunaikinimo, Lietuvos valstybė, kaip atskiras tarptautinės teisės subjektas, neišnyko ir egzistavo toliau. Bene geriausiai tai parodė daugiau kaip pusšimčio (daugumos iš 1940 m. egzistavusių) valstybių visus penkis okupacijos dešimtmečius nuosekliai vykdyta aneksijos nepripažinimo politika, – jau minėtos 1932 m. Stimson doktrinos, pagal kurią negali būti pripažįstami teisėtu teritorijos įgijimas jėga, įgyvendinimas.

Minėtas gyvasis Lietuvos tęstinumo pavyzdys yra unikali Lietuvos diplomatinės tarnybos užsienyje veikla, kuriai 1940–1983 m. vadovavo S. Lozoraitis vyresnysis, nuo 1983 m. – S. Bačkis, o Lietuvos Respublikos diplomatinio atstovu JAV nuo 1987 m. buvo S. Lozoraitis jaunesnysis. Tai buvo vienintelės okupacijos laikotarpiu veikusios Lietuvos Respublikos institucijos ir pareigūnai. Tuo tarpu, kaip minėjau, Lietuvos TSR ar LKP pareigūnai buvo ne Lietuvos valstybės, o ją okupavusios Sovietų Sąjungos pareigūnais.

O apskritai Lietuvos valstybės tęstinumas rėmėsi Tautos valia išsaugoti valstybę ir atkurti nepriklausomybę (ją liudijo 1941 m. sukilimas, 1944–1953 m. partizaninis karas su SSRS, 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdžio Tarybos deklaracija, 1988 m. susikūręs Lietuvos Sąjūdis, sėkmingai įgyvendinęs Nepriklausomybės atkūrimo siekį), taip pat tarptautiniu Lietuvos valstybės pripažinimu (Lietuvos aneksijos nepripažinusios valstybės tuo pačiu pripažino ir Lietuvos valstybės, kaip tarptautinės teisės subjekto, tolesnį egzistavimą).

Taigi ketvirtasis Kovo 11-osios principas yra Lietuvos valstybės tęstinumas, kuris tapo svarbiausiu nepriklausomybės atkūrimo pagrindu. Jis reiškė tai, kad Lietuva nėra nauja valstybė, o egzistuojanti nuo 1918 m. valstybė, kuri atkuria savo pažeistas teises – suverenių galių vykdymą, sutrikdytą okupacijos. Tuo pačiu galima kalbėti ir iš valstybės tęstinumo kylantį Lietuvos valstybės tapatumą, suponuojantį 1918 m. įkurtos ir 1990 m. atkūrusios nepriklausomybę Lietuvos valstybės, kaip tarptautinės teisės subjekto, tapatumą. 1990 m. kovo 11 d. Aktas yra 1918 m. vasario 16 d. Akto nuostatų įgyvendinimas, o ne aktas, sukuriantis naują, atskirą valstybę. Todėl dažnai nuskambantys teiginiai, kad šiemet minimas Lietuvos valstybės ar jos nepriklausomybės 20-metis nėra tikslūs. Minėsime būtent Nepriklausomybės atkūrimo 20-ąsias metines, kai tuo tarpu pačiai šiuolaikinei Lietuvos valstybei yra 92-eji metai.

Vienas iš melų, kartais skleidžiamų oficialiosios Rusijos propagandos yra tas, kad po 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos valstybės tęstinumas buvo nutrūkęs, nes Lietuva tariamai atsisakė nepriklausomybės paskelbusi „moratoriumą“ Kovo 11-osios Aktui. Šis melas buvo paneigtas Europos Žmogaus Teisių Teisme Burokevičiaus, Kuolelio ir Jermalavičiaus byloje, tad labiau ties juo neapsistosiu. Paminėsiu tik, kad nebuvo jokio moratoriumo pačiam Kovo 11-osios Aktui, buvo niekada neįsigaliojęs ir neveikęs (nes neprasidėjo oficialios de-rybos su SSRS) moratoriumas iš Kovo 11-osios Akto kylantiems veiks-mams, kurį, beje, 1990 m. gruodį (dar prieš Sausio 13-osios agresijos aktą) Aukščiausioji Taryba – Atkuriamasis Seimas atšaukė.

Penktasis Kovo 11-osios principas išplaukia iš ankstesniųjų principų, – Lietuvos Respublika nėra SSRS teisių perėmėja, nes niekada nebuvo Sovietų Sąjungos dalis ir jokių suverenių teisių okupuotoje Lie-tuvos teritorijoje sovietai įgyti ne-galėjo. Tai reiškia, kad Lietuvai ne-privalomos nei sovietų sudarytos su-tartys, nei skolos. Lietuva nieko nėra skolinga Rusijai už okupaciją, o at-virkščiai, gali būti keliamas tik Ru-sijos, kuri yra SSRS tęsėja, atsako-mybės už sovietinę Lietuvos okupaci-ją klausimas.

Šeštasis su Kovo 11-ąja siejamas principas yra tas, kad tarptautinės teisės požiūriu 1991 metais buvo pri-pažinta ne Lietuvos valstybė, o nauja Lietuvos valstybės vyriausybė. Kaip tuo metu komentavo ne vienos užsie-nio valstybės atstovas, Lietuvos vals-tybė buvo pripažinta dar tarpukariu (1918–1923 m.) ir šis pripažinimas tebegaliojo, nes nebuvo pripažinta Lietuvos aneksija. Tačiau 1940–1990 m. nesant Lietuvos vyriausybės, po 1990 m. kovo 11 d. reikėjo pripažinti Aukščiausiąją Tarybą – Atkuriamąjį Seimą ir jo sukurtas institucijas, kaip naują šalies vyriausybę, galinčią ats-tovauti nuo 1918 m. tebeegzistuojan-čiai Lietuvos valstybei.

Pagaliau septintasis su Kovo 11-ąja siejamas principas yra LR piliety-bės tęstinumas, kylantis iš Lietuvos valstybės tęstinumo. Kadangi agresi-ja prieš LR buvo neteisėta, tai ir So-vietų Sąjungos pilietybės primetimas LR piliečiams buvo niekinis. Tarp-tautinė teisė aiškiai uždraudžia oku-puojančiai valstybei reikalauti iš oku-puotos šalies piliečių lojalumo (pilie-tybės) santykių, kaip ir imti juos į okupacinę kariuomenę. Niekini Lie-tuvos gyventojams primestos SSRS pilietybės pobūdį yra konstatavęs ir LR Konstitucinis Teismas, pabrėžęs, kad SSRS pasų išdavimas ir jų nau-dojimas Lietuvos piliečiams negalėjo sukelti jokių teisinių pasekmių. Tad visi LR pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d. turėję asmenys ir jų vaikai laikytini LR piliečiais pagal kilmę, o ne įgijusiais LR pilietybę jau po 1990 m. kovo 11 d.

Visai taip pat, kaip Vilties Prezi-dentas S. Lozoraitis, kuris niekada neturėjo jokio kito paso, tik LR. Ta-čiau ar mes esame tokie pat ištikimi LR jos piliečiai, ar nenuvertiname Laisvės ir Demokratijos, ar deramai saugome Kovo 11-osios „rubežius“.

Dantų gydytojai

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos pagal susitarimą

Dr. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos pagal susitarimą

Dr. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Road
Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priėmimą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

Dr.RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 708-598-2131
Valandos pagal susitarimą

Dr. Raimundas Jeleniauskas
DANTŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai ir angliškai. Priimamos
įvairios apdraudos. Valandos pagal susitarimą.
Imhof & Jeleniauskas, DDS, PC
1645 S. River Rd., Ste. 21
Des Plaines, IL 60018
tel. 847-299-4811

Dr. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.,Chicago
Tel. 773-735-7730
10 S. 640 S. Kingery Hwy, Willowbrook
Tel. 630-323-5050

Dr. DALIA E. CEPELĖ, D.D.S.
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos pagal susitarimą

Dr. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
SEPTYNIOLIKOS METŲ PATIRTIS
persikėlė į naują kabinetą
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com
Pilna dantų priežiūra:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas

Dr. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

Kryžiažodžio Draugas Nr. 061 atsakymai

Vertikalčiai:

- Plėvelė.
- Mustangas.
- Hipofizė.
- Memuarai.
- Fermentai.
- Įkandin.
- Alpaka.
- Giesmė.
- Metrdotelis.
- Nevok.
- Jakai.
- Šiltnamis.
- Papirosas.
- Strazdas.
- Opalas.
- Tėvynė.
- Lašiklis.
- Vir-tuvė.
- Antakis.

Horizontaliai:

- Šlaunis.
- Medetka.
- Švytuoklė.
- Visuomenė.
- Olandija.
- Sprindis.
- Kitam.
- Varėna.
- Ėjikas.
- Aivazovskis.
- Fiasko.
- Tiltas.
- Pelkė.
- Cisterna.
- Vištiena.
- Atvaizdas.
- Anekdotas.
- Šveikas.
- Siparis.

Kryžiažodžio atsakymas: Vilties prošvaistė.

„Draugo“ kryžiažodį Nr. 060 išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Vida Bučmienė, Cleveland, OH
Laima Jakelaitienė, Evergreen Park, IL
Jadvyga Savickas, Nashua, NH

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjoms ir primename, kad lauksime Jūsų sprendimų ir toliau. Primename, kad juos mums galima siųsti paštu: „Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629–5589; el. paštu – redakci-ja@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

Margumynai

Rytų ir Vakarų Velykų data suvienodės

Šiemet sutampanti Rytų ir Vaka-rų Velykų data ateityje taps įprastu dalyku – tai pažymėjo Vokietijos orto-doksų metropolitas Augoustinos, pir-masis Vokietijos ortodoksų vyskupų konferencijos pirmininkas. Naująją savarankišką vyskupų konferenciją Vokietijos vyskupai įsteigė kovo 6 d.

Metropolitas pažymėjo, jog tokį svarbų sprendimą, kaip Velykų datos suvienodinimas visame pasaulyje, ga-lės priimti ortodoksų Bažnyčioje lau-kiamas Visuotinis ortodoksų Bažny-čios susirinkimas. Kol kas neaišku, kada toks susirinkimas galės įvykti, tačiau, pasak Vokietijos ortodoksų

metropolito Augoustinos, „ilgai lauk-ti nereikės“. Kaip vieną iš susirinki-mo galimų temų metropolitas pami-nėjo ortodoksų ketinimą svarbiausias liturgines datas, kaip Velykų, nusta-tyti ne pagal Julijaus kalendorių. Tai leistų daugelį kitų liturginių datų švęsti tomis pačiomis dienomis kaip Vakaruose, – pažymėjo metropolitas.

Pristatydamas Vokietijos orto-doksų vyskupų įsteigtą savarankišką vyskupų konferenciją, ganytojas sa-kė, kad netrukus visame pasaulyje bus steigiamos nacionalinės ortodok-sų vyskupų konferencijos.

„Vatikano radijas“

KAIP IŠMOKIAU SAVO AMERIKIETŲ SŪNŲ LIETUVIŠKAI BENDRAUTI

Arba apie pasaulietinės lietuviybės vystymą mūsų vaikuose

VILMA MARE

Vaiką užaugina visas kaimas

Esu ne žodžio, o meno žmogus. Sėkmingai verčiuosi savo klasikinės mados versle: kuriu subtilų, tuo pačiu stiprų išorinį moters įvaizdį, nepamiršdama jo vidinės svarbos. Mano šeima yra daugiatautė: vyras/tėtis – suomis-amerikietis, aš – lietuvaitė, atvykusi į JAV 1989 metais. Kol mažylį auginau, nepajutau jame kalbinių-kultūrinio priešiško apraiškų. Tik jam pradėjus eiti į vietos mokyklėlę, prasidėjo lietuviškos kalbos žinių nykimas. Vaikas, pajutęs ne namų aplinkos poveikį, netrukus man pareiškė: „I’m American – I’m strong.“ Švystelėjo savo patetiškai mažą kumštelį mano panosėn. Supratau, kad mano įtaka turi sutapti su sūnaus bendraminčių ir bendraamžių aplinka.

Atvykusi į Lietuvą išgirdau posakį – „Ne tėvai užaugina vaiką, o visas kaimas.“ Suskatau to kaimo ieškoti ir radau jį savo gimtajame Kaune, tarp Waldorf ir intuityviosios pedagogikos tėvelių, kurie subūrė šeimų stovyklą Molėtų rajone, Balninkų kaimo sodyboje. Toli nuo greitkelių ir miesto dulkių lauke mūsų spartietiška aplinka: šulinys su prisukamu kibiru vandens, mūsų pačių užpilamos šulinio vandeniu prausyklės, valgomas lauke po didele stogine, keli lauko tualetai, malkinė, daržinė susirinkimams/skaitiniams ratu lietaus metu ir namų bei lauko krosnys.

Pedagoginiu krūviu mūsų stovykla nepasižymėjo ir ačiū Dievui. Vaikai patys susibūrė į visuomeninę struktūrą, vedė žaidimus ir atliko kūrybinius darbus. Vyresnieji mokė jaunėlius iš molio žiesti puodelius, lankstyti lėktuvėlius ar laidyti aitvarus. Šaunuolių būrys pasodino jauną ažuolėlį senovės lietuvių papročiu. Dar jie sunešdavo malkų lauko krosnį pakūrenti, priskindavo lauko gėlių stalui papuošti ir visai savarankiškai surentė miško dviaukštį namelį, visą uždengtą plačiais eglišakiais. Patiko stovyklauti su mumis tiek vilniečiui Bartui, kurio mama daugiausia plušo prie puodų, tiek Miglei, 14 metų panelei iš Australijos.

Lietuvių liaudies dainose – visas mažamečio žodynas

Vaiką užauginti lietuviška dvasia bei kalba yra psichologiškai ir intelektualiai įtemptas darbas tiems tėvams, kurie gyvena už Lietuvos ribų,

ypač kai tik vienas iš tėvų yra lietuvis. Lietuvos kultūra (pasakos, mitologija, liaudies dainos) nėra populiari pasaulio kultūros aruode. Žinia, neturime rašytinių paminklų, kaip graikai ar suomia, kuriuose išrikiuotas Dievų panteonas. Bet mūsų dvasinis žinynas tebėra, jis labai gilus lietuvių tautosakoje ir dainose.

Negalima rasti lietuvių pasakų pasauliniuose pasakų rinkiniuose anglų kalba, bet lietuvių kalba tai paprasta rasti internete (aruodai.lt au-sis.gf.vu.lt ir t.t.), knygoje, periodikoje. Lietuviškų pasakų kiekvienam va-karui užtenka ir taip metai iš metų.

Lietuvių dainų šventės yra masinė tautinės tapatybės raiška. Čia atpažįstami mūsų etniniai kostiumai,

užtvirtinimas.

Pastudijavus dabartinių Lietuvos tėvų apklausas, matome, kad tik ketvirtadalis jų teikia pirmenybę etnomuzikai, o apklaustųjų pedagogų atsakymai gąsdina: tik trečdalis jų sieja savo darbą su etnomuzika. Tik 27,3 proc. vaikų darželiuose turi muzikos instrumentus ir kasdien girdi dainą iš auklėtojos lūpų. Mūsų išeivių vaikai dainų nedainuos, jei mes patys nedainuosime kartu.

Stovykla Balninkuose

Romuvių stovykloje Balninkuose teko dalyvauti su savo vaikais visą savaitę. Stovykla Lietuvoje buvo ideali terpė mano šešiamečiui sakiniams

Pirmą kartą romuvių stovykla bus rengiama ir Amerikoje.

šokiai, melodijos. Bet labiausiai įsimenami dainos žodžiai – gražūs, švelnūs, moralūs šeimos-bendruomenės santykiai. Lietuvių dainos iš kartos į kartą perduoda darnos ir taurių tarpusavio santykių šeimoje tradicijas. Šeima yra maža visuomenė, joje besivystantis žmogus praleidžia savo pirmuosius 18 metų. Todėl šeimoje ir bendruomenėje daug dainuojama dainų apie tėvulį, motulę, brolelį ir sesutę.

Liaudies dainose skamba esminis mažamečio žodynas – dori, švelnūs kasdieniniai veiksmai ir subjektai, žaidimų, supynių dainos. Dainose per amžius sukaupia liaudies išmintis. Liaudies dainų posmai yra moralės, meilės ir grožio posmai, surimuoti ir lengvai įsimenami, sutampantys su kasdieniniais tėvų/auklėtojų pamokymais. Dainos pagalba vyksta kasdieninis, nuoseklus auklėjamos doros

prabilti motinos kalba. Išmokta gražaus elgesio arba doros, daina sužadinus gilius išgyvenimus, teigiamai veikiančius vaiko emocijas. Darnos siekti mus mokina atbundanti mummyse protėvių daina – malda, kartais net rauda. Dainose atradome savo jėgas, savo etninę tapatybę ir būdą: mes romūs (ramūs), išdidūs, emociškai nespontaniški.

Etimologiškai Romuva siejasi su prūsų Romowe, „krivių šventykla, kur amžinai ugnis dega ir ažuolas žaliuoja ištisus metus“ – rašo keletas istorinių metraščių. Mūsų protėviams baltams šventais buvo visi keturi gamtos elementai: žemė, vanduo, ugnis ir oras/vėjas. Juos gerbė ir laikė neterštiniais. Todėl ir mes romuvių stovyklose bandome patirti protėvių dvasią ir gyvenimo būdą. Skaitome pasakojimus, legendas apie vietinius piliakalnius, akmenis, upelius; mokomės senoviškų giesmių gyvybės medžiui, saulei, ugnelei, tėvelio dvarui (Dievui).

Varžymasis, pratybos bei gyvulėlių priežiūra yra labai vertingi mūsų gyvenimo ritmui palaikyti. Harmoningai vystome dvasinius ir fizinius pradus mūsų ateities kartoje. Pas romuvius nebumpsi įrašų muzika, vaikai pailsi nuo kompiuterinių žaidimų ir kažkieno sukurtų/parduotų mums žaislų ir personažų. Romuviai sugrąžina jėgas vaizduotei ir išjaučia į natūralią kaimo aplinką.

Tokios romuvių stovyklos gyvuoja tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų. Amerikoje gyvenantiems tėveliams sudėtinga apmokėti brangią lėktuvo kainą, todėl paieškokite, ar nerasite romuvių/romuviečių jūsų gyvenamoje valstijoje.

Romuvių stovykla JAV

Prisipažinsiu, pirmą kartą organizuosiu tokią vaikų stovyklą JAV, Lietuvoje – antrą kartą, stovyklos vadove dirbau penkis kartus vidurinėje mokykloje ir studentaujant. Turiu sūnų Augustą Margirį (7 m.) ir dukrą Adelę Dorą Žemę (2,5 m.), kurie eina į Waldorf mokyklą. Stovyklos tikslai: netriukšmingos, tik dainingos savo kultūros paieškos tarp Amerikos lietuvių; kūrybingas darbas su vietos ištekliais; gamtos ir dvasios atgaja dienos sutikimo ir palydų šventėse. Iki pasimatymo šią vasarą!

Shadow Ranch romuvių šeimų stovykla įvyks: birželio 19–26 d. žemuogių sezonu ir rugpjūčio 14–21 d. gervuogių sezonu Pucker Street, Potters Hollow, NY.

Savaitės planas: 6 val. v. Sutikimas, palapinių statyba;

8 val. v. laužo sunešimas;

9 val. v. vakarienė su stalo dainomis ir Rasų/Žolinės šventimo aptari-mu.

10 val. v. pasaka ir lopšinė.

Kasdieninė savaitės pedagoginė veikla: tapyba, piešimas – lietuviškas ir pasaulinis etnologinis ornamento pažinimas; muzika – archetipinės dainos; statyba/skulptūra iš vietos akmenų ir molio; maisto ruošą; žvejyba.

Laisvalaikis: plaukimas kūdroje; jojimas arkliais kaimynystėje (už papildomą mokestį); krioklių lankymas.

Kaina: Mamos/tėvai, dirbantys stovykloje, moka tik už maistą 140 dol. (vienam asmeniui); vaikams, stovyklaujantiems be tėvų, kaina 250 dol. (vienam asmeniui).

Dėl informacijos kreipkitės į stovyklos vadovę Vilma Mare: **vilmare@gmail.com**

Keletas „Draugo“ klausimų V. Mare:

– **Gerb. Vilma, esate taip vadinamos namų mokyklos sekėja. Kuo tokia mokykla pasitarnauja vaikų ugdyme? Kokius matote trūkumus?**

– Pasaulinės kultūros aruodas pasiekia vaikus dažniausiai teoriškai. Man svarbu šias žinias suteikti vaikams kuo anksčiau, kol jie dar klausinėja apie pasaulio pradžią, žaidžia kovų (berniukai) ir mamų/namų (mergaitės) žaidimus. Vaikų ratelyje dainuojant archetipines tautos dainas išauginamas ritmas ir gimto žodžio skambesys, mažo žmogaus atmintyje įtvirtinama bičiulystė. Mano kuriamos lietuviškos tarptautinės mokyklos modelis toks: 1/2 akademi-nių mokslo metų dalį praleisti Ame-rikoje, o kitą pusę Lietuvoje. Esu Waldorf pedagogikos pasekėja, ieškau tarptautinių akademi-nių ryšių. Čia daug trūkumų, nes niekas taip ne-darė!

– **Ar galėtumėte trumpai nu-rodyti ir apibrėžti pagrindinius Waldorf pedagogikos, kuria re-miatės, bruožus?**

– Vaikystės romus ritmas, pa-saulio atradimas per natūralius ele-mentus žaidžiant. Dar reikia turėti omeny, kad žaidžiama su vaiku 24 val. per parą, nors ir dangus griūtų.

Nukelta į 12 psl.

Etimologiškai Romuva siejasi su prūsų Romowe – „krivių šventykla“.

MŪSŲ ŠEIMOSE

Marija Noreikienė su dukterimis Asta Mikunas (k.) ir Daiva Murphy.

Norime padėkoti

Ateina metas, kai mūsų tėvai su-
laukia garbingo amžiaus ar sunega-
luoja, o mes dar turime rūpintis savo
gyvenimu – dirbti. Ir susidaro pa-
dėtis, kuri priverčia mus ieškoti
išeities, kad būtų pasirūpinta ir tėvų
kasdienėmis reikmėmis, ir mūsų gy-
venimu. Kartais, esant rimtesniems
tėvelių susirgimams, tai padaryti la-
bai sunku, nes tėvų slauga namuose
neatpalaiduoja nuo daugelio rūpes-
čių.

Susirgus mūsų mamytei, neiš-
vengėme ir mudvi su sesute tokių pat
problemų. Pirmiausiai nuvykome į
senelių globos namus (nursing ho-
me). Sužinojusios, kad kainos be galo
didelės, o slauga ne pati geriausia,
pradėjome ieškoti kitų galimybių.
Laimei, iš savo tetos išgirdome apie
Brookfield, IL esančius „Lietuviškus
angelų slaugos namus“. „Drauge“
suradome skelbimą ir slaugos namų
telefoną. Apsilankius šiuose namuo-
se, labiausiai mums patiko gyvenimo

stilius – kaip šeimoje, nes ligonių
skaičius labai ribotas. Kiekvienam
ligoniui skirti puikūs atskiri kamba-
riai, erdvus ir jaukus TV kambarys,
kur gali susirinkti visi. Maistas švie-
žias, lietuviškas. Kalba lietuviška.
Dirba nuoširdžios ir malonios mote-
rys. Visada randame mamytę gerai
nusiteikusia, puikiai atrodančią. Ir
žinome, kad jai niekada nestinga
švelnaus žodžio ir draugiško apkabi-
nimo. Žodžiu, esame labai laimingos,
suradusios mūsų mamytei tokią vie-
tą.

Dėkodamos šių slaugos namų
savininkams Apolonijai ir Petrui Ste-
ponavičiams, linkime ilgai gyvuoti ir
toliau padėti savo tautiečiams. Taip,
šis darbas ne tik sunkus, bet garbin-
gas ir labai reikalingas. Linkime, kad
kuo daugiau žmonių surastų kelią į
šiuos puikius namus, o savininkams –
sveikatos ir sėkmės.

Asta Mikunas ir
Daiva Murphy

V. Landsbergis

Atkelta iš 4 psl.

Bet Jis kalba ir be tiesioginio
pokalbio. Egzistuoja reiškiniai, kurie
kartais primena Biblijos ar maldos
posakį apie Dvasią, kuri kalbėjo per
pranašus. Yra sutiktų žmonių (nebū-
tinai juos vadinti pranašais), per ku-
riuos kalba Dvasia. Ir kartais pagal-
voju, kad Dvasia gali kalbėti per labai
paprastą, niekuo neišsiskiriantį žmo-
gų. Kai to reikia. Tu išgirdai, paskui
nebeatsimeni nei vardo, nei datos,
bet nešiojiesi savo gyvenime tą išgirs-
tą mintį, kuri daug ką nušviečia. Tai
irgi dovana. Kodėl negalvoti, kad lyg
dovana iš aukštesnių sferų? Jeigu ji
tave džiugina, praturtina, tai kaip ir
patvirtinimas, kad tos sferos yra. Tau
padovanojo.

Atsimeni kaip tu, būdamas ma-
žas, rašei Dievuliui laišką, kad Jis tau
numestų žaisliukų. Tau buvo aišku,
kad Jis aukštai ir kad iš ten gali nu-
mesti ko nors gero. Kažkodėl mes visi
taip galvojame, kad Jis yra aukštai.
Bet iš tikrųjų – Jis yra čia pat, Jis
viduj mūsų, tik arba pažįstamas, arba
neatpažintas. Galbūt labai giliai. O
tas giliai yra labai aukštai, kaip mik-
rokosmosas. Gal panašiai ir sielos da-
lykuose. Čia begalinė tema ir ji, bent
man, yra atvira ir nuolat pasipildan-
ti, priartėjanti ir nutolstanti tarp

visokių einamųjų reikalų, darbų.

– **Kalbėdamas apie ažuolus ir
žmones, kurie kartais nevertina
gyvybės dovanos, užsiminei apie
išėjimo laiką, kuris atsitiks kada
nors visų mūsų gyvenime, kai ne-
bematysime ažuolų. Kaip Tu tai
įsivaizduoji? Ar galvoji, ar sten-
giesi tokias mintis nuvyti?**

– Man labai patinka Sokrato žo-
džiai: „Aš greit pamatysiu.“ Jis ma-
nė, kad yra du variantai. Abu yra ge-
ri. Vienas, sakytumėm, pagoniškas,
kad tai bus labai gilus miegas be sap-
nų – pats geriausias poilsis, kokį iš-
duotas, suvargęs, mirti pasmerktas
Sokratas galėjo įsivaizduoti. Pats
geriausias poilsis. O kitas variantas –
tai kitas gyvenimas, kuriame jis su-
tikis bičiulius, praeities didvyrius,
taip, kaip ir mes manome, kad sutik-
sime savo artimuosius ir dar maty-
sime visokių labai puikių žmonių. O
dabar sukti sau galvą, kaip iš tikrųjų
bus, juk galva ne tam skirta. Čia ne
galvos reikalas – išvedžioti, kurti teo-
rijas, rašyti kokias nors doktrinas.
Sokratas buvo labai išmintingas žmo-
gus, išmintingesis už visus doktri-
nierius. Jis, berods, nieko ir neužra-
šė. Jis žinojo, kad „labai greitai aš iš-
gersiu tą taurę ir sužinosiu“.

DAINA AŠ GYVENU!

2010 M. LIEPOS 2 - 4 D.D. TORONTE, KANADOJE

KVIEČIAME VISUS Į DAINŲ ŠVENTĘ

DAINŲ ŠVENTĖS KONCERTAS

Sekmadienį, liepos 4, 2 v.p.p.

Hershey Centre, 5500 Rose Cherry Place, Mississauga

Bilietai kainos: \$40.00 ir \$45.00

Juos galima pirkti su kredito kortele (prašyti Lithuanian Song Festival)

• telefonu 1-416-870-8000

• internetu www.ticketmaster.ca

DĖL PLATESNĖS INFORMACIJOS APLANKYKITE

www.dainusvente.org. Ten pat galima pirkti bilietus ir paremti šventę.

Toronte visus bilietus antrąjį mėnesio sekmadienį galima pirkti Prisikėlimo parapijoje,
Lietuvos kankinių parapijoje ir Toronto Lietuvių Namuose

Penktadienį, liepos 2, 8.30 v.v. (durys atsidaro 7.30 v.v.)

MARIJONO MIKUTAVIČIAUS KONCERTAS/POBŪVIS (vietos nenumuotos)

INTERNATIONAL CENTRE, 6900 AIRPORT RD, Mississauga

įėjimas bilietai @ \$ 45.00 =
\$

Šeštadienį, liepos 3, 7 v.v. (durys atsidaro 6 v.v.)

MIESTELIO VAKARONĖ (choristams ir vaikams iki 7 m. įėjimas nemokamai)

TORONTO AIRPORT MARRIOTT HOTEL, 901 DIXON RD, Toronto

įėjimas bilietai @ \$ 10.00 =
\$

Sekmadienį, liepos 4, 7 v.v.

POKYLIS IR ŠOKIAI "Miško balsai"

INTERNATIONAL CENTRE, 6900 AIRPORT RD., MISSISSAUGA

vakarienė ir šokiai bilietai @ \$100.00 =
\$

vakarienė ir šokiai – stalai po 10 asm. stalai @ \$1000.00 =
\$

tik šokiai – pradžia 9 v.v. bilietai @ \$ 35.00 =
\$

Siunčiu už bilietus iš viso: =
\$

Priedu auką: =
\$

IŠ VISO: =
\$

Prašome čekį / "money order" rašyti:
IX Lietuvių dainų šventė
Siųsti: Bilietai, IX Dainų šventė,
1 Resurrection Road, Toronto,
Canada M9A 5G1

TICKETS ARE PRICED CAN\$/US\$ AT PAR. KANADOS IR JAV DOLERIAI VERTINAMI VIENODAI

Vardas, pavardė _____
Gatvės adresas _____
Miestas _____ Provincija/valstija _____
Pašto kodas _____ Telefonas _____
El. paštas _____

Tik apmokėti bilietai bus siunčiami. Bilietai, užsakyti po 2010 m. birželio 1 d., nebus
siunčiami paštu. Juos galima atsiimti Dainų šventės informaciniame centre, Toronto Airport
Marriott viešbutyje nuo liepos 2 d.

☐ Bilietus pasiimsiu informacijos centre ☐ Prašau bilietus man atsiųsti paštu

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVĖŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**

Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

NEKILNOJAMASIS TURTA

Century 21
Accent Realty

10200 S. Cicero Ave.
Oak Lawn, Illinois 60453
Business: 708-423-9111
Fax: 708-423-9235
Cell: 708-945-9909
E-mail: astykuny@aol.com

ASTA T. MIKUNAS
Broker Associate

Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja
įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemiesčiuose.

PARDUODA

St. Casimir Cemetery –
2 burial plots together.
Call at: **832-259-2233.**

Century 21
Pro-Team

Laikas greitai bėga...

Pasinaudokite valdžios mokesčių nuolaidomis, kurios dabar galioja perkant nekilnojamą turtą.

Sužinoti, ar jūs galite pasinaudoti šiomis nuolaidomis, skambinkite šiandien: įstaiga **708-361-0800 x 159**

MARIUS KASNIŪNAS

Century 21 Pro-Team
12932 S. LaGrange Rd.,
Palos Park, IL 60464
708-361-0800 įstaiga
708-267-9014 mobilus

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

350 N. Clark,
Chicago, IL 60610
312-644-7750
pirm. - penkt.
nuo
6:30 v.r. iki 4:30 v.p.p.

608 W. Roosevelt,
Chicago, IL 60607
312-957-1994
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 1 v.p.p.

Lufthansa

FINNAIR

KLM

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

Pigiausi skrydžiai **LOT** ir kitomis linijomis iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ

1-800-778-9847

www.vytistours.com

info@vytistours.com

40-25 235th. Street
Douglaston, NY 11364

POLISH AIRLINES

A STAR ALLIANCE MEMBER

Prasau pasiteiraukite apie mus 2010 m. brošura keliaujantys į Lietuvą ir Pabaltiją

Prasau skambinti pasiteirauti apie LOT senjorų nuolaidą

Sužinoti kainas ir padaryti rezervaciją galite per
www.vytistours.com

Siuntinėjame info apie specialias nuolaidas.
Praneškite savo e-adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčylėnė
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

KOVO 11-OSIOS ŠVENTĖ

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO DVIDEŠIMTMETIS

Literatūrinio konkurso laureatams
premių įteikimas

„Dirvos“ laikraščio 95-erių metų
ir

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos
60-ties metų sukaktys

2010 m. kovo 21 d., sekmadienį, 3 val. p. p.,
Jaunimo centre, Chicago

Programoje

- * Lietuvos Respublikos atstovo žodis
 - * Laureatų paskelbimas
 - * Pirmosios premijos laureato žodis
 - * Dariaus Polikaičio vadovaujamas „Dainavos“ ansamblio vyrų vienetas
- Programą veda Dalia Sokienė
- Vietas užsisakyti tel. **708-422-6514**
arba **708-408-8352**, Irena Dirdienė

KAIP IŠMOKIAU SAVO AMERIKIETĮ SŪNŲ LIETUVIŠKAI BENDRAUTI

Atkelta iš 10 psl.

– Kaip praktiškai kasdienybėje vaikams gali būti skiepijami romaus bendravimo įgūdžiai?

– Tai yra sunkiausias uždavinys, ypač jei motina neįgijo šios patirties iš savo motinos. Teorija/knygos mane išmokė keleto pedagoginių vaikystės puoselėjimų: Waldorf ir intuityvioji pedagogika siūlo gerbti vaiką. Pagarboje natūraliai išauga geros manieros. Tiesa, Waldorf vaikystės legendoje svarbiausia augimo sąlyga iki 7 metų yra meilė. Taip, sutinku, bet randu prieštaravimą kasdienybėje: visos mamos sakosi myli vaiką. O ar gerbia, sulygina su angelu, nemuša?

– Kokia Jūsų nuomonė apie ypač Amerikoje populiarias lituanistines šeštadienines mokyklas?

– Dirbau pati Maironio mokykloje Brooklyn, New York mieste. Šiai mokyklai buvo pritaikytas viešosios mokyklos modelis. Toks supratimas yra visiškai netinkamas: šeštadienį vaikus sodinti už suolų yra nusikaltimas augantiems kūneliams.

– Kuo romuvių stovykla skiriasi nuo įprastų vaikų stovyklų?

– Kaip ir Neringoje, tėvų vadovaujamoje stovykloje, mes mokysimės per žaidimus. Naudosime tik vietinę žaliavą. O tai jau sudėtinga, nes daugelis tėvų yra praradę įgūdžius gamtoje. Taip užtikrinsime natūralią atranką, išlaikysime mažą, bet savimonės kupiną bendruomenę.

– Tokią stovyklą sumanėte pirmą kartą rengti ir Amerikoje?

– Taip, mūsų šeima turi žemės Catskills kalnuose, 2 val. kelio nuo New York.

– Remiatės lietuvių liaudies posakiu „Ne tėvai užaugina vaiką, o visas kaimas“. Kaip, Jūsų nuomone, šis posakis pasireiškia gyvenime? Kodėl būtent jis Jums yra svarbus?

– Amerikoje tas kaimas yra artimiausia aplinka: gatvė, kompiuteris, rock'n roll, kaimynai, kurie nieko nereiškia, mokyklų auklėtojos, išvedančios vaikus pasivaikščioti iki Vietnamo aukų paminklo, saldinių kiosko ir atgal. Tokia mankurtizmo mašina gerai pritaiko prie modernių gyvenimo sąlygų, bet man dvasiškai neįdomu tokį vaiką išlaikyti.

Kalbino Dalia Cidzikaitė

Gavėnios rekolekcijos Putname

Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyne

Savaitgalio rekolekcijos – kovo 26–28 d.

Registracija prasidės penktadienį, 6:30 v.v., pirmoji konferencija 7:15 v.v., baigsis sekmadienį pietumis. Mokestis – su nakvyne 120 dol., be nakvynės 70 dol. Negalintys dalyvauti pilną savaitgalį, gali registruotis šeštadieniui – nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; vienai dienai 60 dol. Rekolekcijų vadovas kunigas Arvydas Žygas.

Visi kviečiami! Apie savo dalyvavimą pranešti iki kovo 22 d., kartu su 30 dol. įmokėjimu, kuris atskaičiuojamas nuo mokesčio. Siųsti: Immaculate Conception Convent – Retreat
600 Liberty Highway
Putnam CT 06260-2503
(Tel.: 860-928-7955)

MŪSŲ ŠEIMOSE

Teodoras ir Ritonė Rudaičiai su dukra dr. Indre Rudaityte-Jeske.

Nuotr. iš šeimos albumo

Prasminga dovana

Praėjusiais 2009 metais „Drauge“ rašyta apie Marijampolėje, Gedimino aikštėje, statomą išskirtinį paminklą „Tautai, Kalbai, Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti“. Šis originalus, meniškas, 15 metrų aukščio, spiralės formos granito statinys buvo sukurtas marijampoliečio skulptoriaus Kęstučio Balčiūno. Paminklo paskirtis – „įprasminti krašto žmonių ir visų lietuvių tautinės savimonės ir kalbos gaivintojų bei puoselėtojų indėlį į gimtosios kalbos, kultūros ir tautiškumo išsaugojimą“.

Statytojai kreipėsi į Sūduvos krašto, Lietuvos žmones ir po pasaulį pasisklidusius tautiečius prie šio projekto, kurį finansiškai iš izdo parėmė LR Vyriausybė ir Marijampolės savivaldybė, geranoriškomis aukomis (speciali paminklui sąskaita atidaryta „AB SEB“ banke), prisidėti. Rėmėjų, paaukojusių tam tikrą sumą, vardai iškalami ant paminklo pjedestalo.

Kadangi Sūduvos kraštas ir Marijampolė atliko tokį didelį vaidmenį Lietuvos istorijoje, tinkamesnės vietos šiam paminklui pastatyti nereikėjo ieškoti. Čia gimė, augo, mokėsi ir dirbo didelė dalis Lietuvos šviesuo-

menės. Marijampolės gimnazija tapo švietimo ir kultūros centru, ypač buvo svarbi spaudos draudimo ir knygnešių metais. Buvo žinoma: jei išliks kalba, išliks ir tauta.

Šio teksto autorei pasitinkant neeilinį gimtadienį, šeima nutarė sukaktį paminėti nusiunčiant auką paminklui „Tautai ir Kalbai“, taip įamžinant jubilatės vardą jos gimtajame mieste. Ne vien todėl, kad gimė ir ketverius pirmuosius gyvenimo metus praleido Marijampolėje. Ne todėl, kad jos brangios atminties mama lankė Rygiškių Jono (Jablonskio) gimnaziją, o seneliai ilsisi palaidoti senose Marijampolės kapinėse. Daugiausia todėl, kad nuolat darbuojasi tėvynės ir lietuvių labui, kad 50 metų rašydama įvairius rašinius bendradarbiauja užsienio lietuvių spaudoje ir žiniasklaidoje.

Už prasmingą dovaną ačiū namiškiams ir ta pačia proga visiems draugams bendražygiams ir tėvynainiams, to paties gyvenimo kelio bendrakeiviams.

Ritonė Tonkūnaitė-Rudaitienė

Discover the **BALTIC STATES**

THE BALTIC Times
NEWS FROM ESTONIA, LATVIA, LITHUANIA

SUBSCRIPTION:
6 months - 85\$
1 year - 140\$

ONLINE VERSION:
6 month - 40\$
1 year - 80\$

Raugyklos 15, Room 305
Vilnius, LITHUANIA
Ph.: 370 52624892
lilija@baltictimes.com

www.baltictimes.com

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

7 7 3 – 6 6 3 – 4 3 6 3

SIŪLOME:

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

PASLAUGOS

Accounting Income TAX Consulting

pransee@aol.com 3805 N. Seeley, Chicago, IL 60618

- Mokesčių tvarkymas asmenims bei korporacijoms (income tax)
- Klientų atstovavimas bei jų interesų gynimas IRS
- Korporacijų bei pelnio nesiekiančių organizacijų buhalterija
- Dovanojimo ir palikimų mokesčių tvarkymas
- Konsultacijos mokesčių sumažinimo klausimais
- 20 metų darbo patirtis

M. Brastauskas

Gediminas Pranskevičius E.A. 773.935.0472

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Pirkdami pas mus, daug sutaupysite. Pasinaudokite mūsų patogiu „lay-away“ planu. Atliekame visus foto - laboratorijos darbus.

Darbo val.: kasdien nuo 8 v.r. iki 6 v.v.; šeštadieniais nuo 8 v.r. iki 4 v.p.p.; sekmadieniais uždaryta.
Antradieniais ir trečiadieniais susikalbėsite lietuviškai.

3314 W. 63 St.

Tel. 773-776-8998

STATE FARM INSURANCE

Automobilio, namų, gyvybės ir sveikatos draudimai
Select agentė Barbara Murray
Prašykite Rasos — kalba lietuviškai
5710 W. 95 St., Oak Lawn, IL
708-423-5900

STASYS CONSTRUCTION

Staliaus darbai, rūsių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

IEŠKO DARBO

* **Moteris** ieško senelių ar ligonių priežiūros darbo su gyvenimu. Geros rekomendacijos, kalba angliškai. Tel. 773-289-8607.

* **Moteris** ieško (perka) pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Anglų kalba, nevairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 773-954-5223.

* **Moteris** ieško darbo su gyvenimu. Dirba su visomis aparatūromis ir su sunkiais ligoniais. Tel. 773-396-9232.

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros

darbo pietiniuose rajonuose. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis, rekomendacijos, buitinė anglų kalba. Tel. 630-312-0987.

* **60 m. moteris** ieško darbo lietuvių šeimoje. Turi rekomendacijas, nevairuoja, minimali anglų kalba. Tel. 630-552-4169.

* **Moteris** gali pakeisti žmonių priežiūros darbe nuo penktadienio vakaro ar šeštadienio ryto iki sekmadienio vakaro. Tel. 630-759-0510, palikti žinutę arba tel. 224-766-9067.

www.draugas.org

Algis Luneckas daug metų sąžiningai užpildo mokesčių formas. Dėl susitarimo, prašau skambinti
773-284-0100,
4536 W. 63rd St., Chicago.
(Advokato V. Lietuvninko įstaigoje, priešais „Draugo“ redakciją).

LIETUVIŠKI

„ANGELŲ SLAUGOS NAMAI“
puiki slauga,
žemos kainos
Tel. 708-207-5023

SENELIŲ NAMAI, įsikūrę
Los Angeles, CA laukia Jūsų.
Namų atmosfera, puiki priežiūra, lietuviškas maistas. Lic #197607449.
Tel. (661) 702-1808 arba
guzauskiene@yahoo.com

SIŪLO DARBĄ

Orest Express, Inc is hiring
CDL drivers and owner
operators. Good, steady pay.
Phone: 708-223-8981.

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjomis kompanionėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti.
Kreiptis:
ALL CARE
Employment Agency
Tel. 773-736-7900

Lituanistinių mokyklų mokytojai konferencijoje siekė žinių

Konferenciją atidaro Maironio lituanistinės mokyklos direktorė Audronė Elvikienė.

Paskaitininkas dr. Robertas Vitas.

3–6 klasių mokytojų grupės diskusijų apibendrinimą pristatė Čikagos lituanistinės mokyklos 3 kl. Dalia Stonkuvienė.

Po paskaitos diskusijos vyko grupelėse.

Konferencijoje dalyvavo (iš kairės): „Rasos“ lituanistinės mokyklos (Naperville) direktorė Jūratė Liutkienė, Maironio lituanistinės mokyklos (Lemont) direktorė Audronė Elvikienė, Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė ir Gedimino lituanistinės mokyklos (Waukegan – Lake County) direktorė Violeta Rutkauskienė.

Laimos Apanavičienės nuotraukos

LAIMA APANAČIENĖ

Nežinia, kurį kartą JAV LB Švietimo taryba sukviestė Čikagos apylinkių lituanistinių mokyklų mokytojus į konferenciją. Daugeliui gal pasirodys, kad tokie kursai nereikalingi, bet tai, jog šįmet į Pasaulio lietuvių centre (Lemont) vykusius kursus atvyko 66 mokytojai iš keturių Čikagos apylinkėse įsikūrusių mokyklų rodo, kad tokie susiejimai yra būtini.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyko šv. Mišios už mokytojus, o po Mišių konferencijos dalyvių laukė darbas.

Šiomet konferencijos Lemont ruošėjos Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė ir Maironio lituanistinės mokyklos direktorė Audronė Elvikienė paskaitininkais pakvietė istoriką dr. Robertą Vitą ir Loretą Stavskienę (Licensed Clinical Professional Counselor).

Konferenciją pradėjo A. Elvikienė, pasveikinusį gausiai susirinkusius į konferenciją ir perskaičiusį JAV LB Švietimo tarybos pirmininkės Daivos Navickienės sveikinimą konferencijos dalyviams.

Dr. R. Vitas savo pranešime gvildeno Lietuvos okupacijos nepripažinimo klausimą. Paskaita ypač įdomi turėjo būti vyresniųjų klasių istorijos mokytojams. Kartais mokiniams sunku suprasti, kaip galėjo būti – sovietai 50 metų buvo okupavę Lietuvą, o JAV nepripažino mūsų šalies okupacijos. Manau, kad mokytojai, ruošdamiesi istorijos pamokoms, dabar galės pasinaudoti glaustai pranešėjo išdėstyta medžiaga.

Po pietų paskaitą skaitė prelegentė L. Stavskienė. Ši paskaitininkė jau ne pirmą kartą susitinka su čikagiečiais mokytojais. Šį kartą ji kalbėjo apie tai, kaip palaikyti drausmę klaseje. Drausmės ir auklėjimo tema ypač aktuali šiomis dienomis, juolab emigrantų šeimose. Tėvai užsiėmę, daug dirba, vaikai dažnai paliekami patys sau. Po kurio laiko tėvai, suteikę didesnes materialines galimybes savo vaikams pastebi, kad vaikai nedrausmingi, neklauso (o juk turi visko, ko širdis geidžia). Tikras, sąmoningas ir organizuotas auklėjimo darbas šeimose nebeatliekamas. Šnekant su tėvais, dažnai susidaro įspūdis, jog jie net nebetiki, kad galima vaiką auklėti. Dar daugiau, tėvai ima vaikų bijoti.

Visose gyvenimo srityse išsigalėjęs vertybių stokojantis, materialistinis, technokratinis požiūris jau perkeltas ir į švietimą. Mokytojas tampa techniniu darbuotoju, kuris teikia tam tikras paslaugas mokiniams, bet ne tėvų įgaliotą auklėtoją. Be to, kai kurie vaikai (o ir tėveliai) galvoja, kad lituanistinė mokykla yra tik žaidimas, kad nebūtina laiku atlikti pamokas, kad klasėje galima leisti sau pašdykauti, nebūtina būti drausmingu.

Auklėjimas yra didžiulis ir sudėtingas darbas, kad jis būtų veiksmingas reikia tikėti, jog įmanoma išauklėti, įmanoma, kad drausmė klasėje būtų. Kaip ją palaikyti klasėje? Kaip padaryti taip, kad mokinys dirbtų, o netrukdytų klasės draugams ir mokytojui?

Pirmiausia prelegentė atkreipė dėmesį į patį mokytoją, į jo asmenybę. Siekdamas sudrausminti klasę, mokytojas turi susikurti tokias taisyk-

les, kurių pats laikytųsi, jis turi būti nuoseklus, ramus, mokėti susivaldyti įvairiais atvejais. Vaikai mokytoją „skaito kaip knygą“, jie greit sužino, kurio mokytojo pamokoje gali būti nedrausmingu, o kurio nepaisys.

Prelegentės nuomone, ypač svarbi mokytojo kūno kalba. „Ne aušini mas burnos, o kūno kalbos žaidimas – vaikštinėjimas šalia neklusnaus mokinio, raginimas žvilgsniu, žodinis paraginimas, ‘neklaužados’ stebėjimas ir padėkojimas už gerą darbą, savo užsibrėžto tikslo siekimas, mokėjimas užgesinti besiplieskiantį konfliktą – nulems mokytojo, siekiančio palaikyti drausmę, darbo rezultatus”, – teigė L. Stavskienė.

Gaila, kad dėl laiko stokos prelegentė negalėjo perskaityti visos paskaitos. Tikimės, kad mokytojai dar susitiks su šia paskaitininke ir išgirs jos rekomendacijas mokytojams.

Likus pusvalandžiui iki konferencijos pabaigos, mokytojai, susiskirstę grupėmis, prisimindami paskaitininkės išsakytas mintis, dalijosi savo patirtimi apie drausmės palaikymą klasėse. Po diskusijos kiekviena grupė pateikė visiems konferencijos dalyviams savo išvadas.

Paskaitą skaito Loreta Stavskienė (Licensed Clinical Professional Counselors).

Ši konferencija parodė, kad tokie susibūrimai, pasidalinimai patirtimi mokytojams labai reikalingi. Tačiau vienas klausimas neduoda ramybės. Aišku, kad 1–2 dienų konferencijų neužtenka, kad mokytojas galėtų pagilinti žinias ir aprėpti darbe išskylančius klausimus. Tad gaila, kad nutraukti mokytojų tobulinimosi kursai, nuo 1967 metų kas vasarą vykę Dainavoje, Manchester, MI. Man atrodo, kad argumentas, jog į juos atvyksta tik Maironio (Lemont) lituanistinės ir Čikagos lituanistinės mokyklų mokytojai – ne pasiteisinimas. JAV LB Švietimo tarybos tinklalapyje nurodytos 35 veikiančios lituanistinės mokyklos. Tačiau reikia nepamiršti, kad Lemont ir Čikagos mokyklose mokosi arti 900 mokinių ir dirba 130 mokytojų (kelis kartus daugiau nei visose kitose mokyklose kartu paėmus). Tiems mokytojams kursai tikrai reikalingi. Į juos atvykdavo ir tie mokytojai, kuriems įdomu pedagoginės naujovės, metodiniai klausimai, naujausi Lietuvoje leidžiami vadovėliai bei jų pritaikymas lituanistinėse mokyklose. O ir mokiniams, mokytojas, kuris ateina į klasę su mokslo naujienomis, metodiškai gerai pasiruošęs, turintis įdomios medžiagos, visada yra įdomesnis.

A † A
GENEI RIMKIENEI

mirus, mūsų ilgų metų draugui RIMVYDUI RIMKUI
reiškiame gilią užuojautą.

Vytautas Martinaitis
Nijolė Martinaitytė-Nelson

A † A
GENEI RIMKIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiame jos vyrui RIMVY-
DUI, sūnui PETRUI su šeima, giminėms ir šeimos ar-
timiesiems Amerikoje ir Lietuvoje. Mes niekad neuž-
pildysim Jūsų netekties, bet norime pasidalinti Jūsų
skausmu. Telydi Jus paguoda ir dvasios stiprybė.

Aleksandra ir Edis Bielskiai
Pranas Budininkas
Jadvyga Giedraitienė
Nancy ir Algimantas Karnavičiai
Angelė ir Albinas Karniai
Roma ir Viktoras Masčiai
Dana ir Vytautas Mažeikos
Zenonas Punkris
Vida Sabienė
Irena ir Mečys Šilkaičiai
Algė ir dr. Adolfas Šležai
Aldona ir Juozas Šulaičiai
Aldona ir dr. Vytautas Urbai
Elvyra ir Jurgis Vodopalai

St. Petersburg, Florida

GAIDAS - DAIMID
LAIDOJIMO NAMŲ DIREKTORIAI

jau daug metų teikia pagarbų patarnavimą liūdesio valandoje. Jų
laidojimo namai yra Čikagoje ir priemiesčiuose,
kiekvienam lengvai pasiekiami.

Atliekame ir kūno sudeginimo (cremation) patarnavimus.

GERALD F. DAIMID —
nepriklausomas direktorius
4330 So. California Ave, Chicago, IL 60632
12401 S. Archer Ave. Lemont, IL 60439

1-773-523-0440

Margumynai

Kijeve įkurta atsiprašymo tarnyba

Tarnybos darbuotojai už nedidelį
mokestį pataria neryžtingiems žmo-
nėms, kaip geriau atsiprašyti ar at-
gailauti prieš artimą žmogų, kad šis
atleistų, rašoma internetiniame tink-
lalapyje president.com.ua.

Esant reikalui tarnybos darbuo-
tojai patys parašo trumpą žinutę mo-
biliu telefonu ar pristato laišką, pri-
rištą prie baliono arba apsirengę rite-
rio kostiumu.

„Kol kas turime nedaug užsa-
kymų, nes dar nedaug kas apie mus
žino Kijeve, – sakė atsiprašymo tar-
nybos įkūrėjas, psichologas Anatolij
Buchta. – Kai mums paskambina no-
rintis atsiprašyti žmogus, tada susi-
tariame susitikti. Patariame jam,
kaip geriau atsiprašyti, kartu suku-

riame atsiprašymo tekstą, o toliau
kartu nusprendžiame: siųsti tekstą
mobiliu telefonu, paštu ar perskaityti
telefonu. Vieną kartą į mus kreipėsi
motina, kuri 13 metų nebendravo su
sūnumi. Paprašė perskaityti atsipra-
šymo tekstą jai nedalyvaujant. Iš pra-
džių sūnus nieko nenorėjo girdėti
apie motiną. Tačiau ne veltui pas
mus dirba psichologai: jie įtikino vyrą
ir jis išklusė... Laiminga gimdytoja
paskui ilgai mums dėkojo.”

Pasak tarnybos vadovo, tarpinin-
kaudami jie jokio užtikrinimo neduo-
da ir paprastai nežino rezultatų. „Su-
žinome apie susitaikymą tik iš pačių
klientų, kurie mums dėkoja”, – teigė
A. Buchta.

Alfa.lt

A † A
DARIUS
EDMUNDAS
(DOBIE) OŠLAPAS

Gimė 1955 m. New York, NY, Rai-
mundo ir Reginos Ošlapų šeimoje.

Mirė 2010 m. kovo 3 d., apsuptas mylimos šeimos.

Nuliūdę liko: mama Regina; broliai Arūnas, Gintaras ir Tauras;
sesutė Gailė; sūnėnai Auston, Christian ir Ulyseas; dukterėčios
Bryn, Daphne, Liena ir Trinity.

Šv. Mišios buvo aukojamos kovo 6 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje,
Los Angeles, CA. Didelis skaičius artimųjų susirinko iš Los Angeles
apylinkių ir suskrido iš tolimesnių miestų paguosti liūdinčią šeimy-
ną ir atsisveikinti su brangiu draugu. Per vakarienę nuoširdžiai da-
linosi nuotraukomis ir pasakojimais, per ašaras vis nusijuokdami,
prisiminę mielą Dobie, kuris savo greitu sąmoju nuolatos prajuokin-
davo savuosius.

Šeštadienį, kovo 20 d. Kalifornijos Lietuvių Golfo klubas ruošia
golfo turnyrą pagerbti savo ilgamečio nario atminimą. Žaidynėse
bus dovanojama naujoji, keliaujanti „The Dobie” taurė žaidėjui, iš-
mušusiam daugiausia kamuoliukų iš bunkerio.

A. a. Darius augo Libertyville, IL ir baigė žurnalistiką Northern
Illinois universitete. Gyveno saulėtoje Kalifornijoje, kur mėgavosi
gyvenimu: sportu, geru maistu ir, daugiausia, savo gausybe gerų, ge-
rų draugų.

Norintys pagerbti a. a. Dariaus atminimą, prašome aukoti: Lie-
tuvos Vyčiams / Knights of Lithuania – Los Angeles Council 133,
Scholarship Program, c/o Maryte Sepikas, 6143 Fulton Ave., #8,
Valley Glen, CA 91401.

Nuliūdusi šeima

SERVING LITHUANIAN COMMUNITIES
SINCE 1916

LACK & SONS
(LACKAVICIUS)
Funeral Home's

9236 S. ROBERTS RD
HICKORY HILLS
ALL PHONES 1-708-430-5700
OTHER LOCATIONS AVAILABLE IN CHICAGO
& ALL SUBURBS

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA
SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.

ALL PHONES
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir
Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero
lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708)974-4410

♦**Kviečiame į filmų popietę.** Kovo 17 d., trečiadienį, 1 val. p. p. rody-sime meninį filmą „Amadeus“ (W. A. Mozart gyvenimas ir kūryba). Kovo 24 d. 1 val. p. p. matysite antrąją šio meninio filmo dalį. Filmai rodomi Pa-saulio lietuvių centro skaitykloje. Maloniai kviečia JAV LB Lemonto socialinių reikalų skyrius.

♦**Literatūrinio romano konkur-so** antrosios premijos laureatė iš Prie-kulės (Klaipėdos kraštas), kuri bus paskelbta Nepriklausomybės atkūri-mo 20-ųjų metų, „Dirvos“ laikraščio 95-mečio ir ALTS 60-mečio paminė-jimo šventėje, vyksiančioje kovo 21 d. 3 val. p. p. Jaunimo centre, rašo, kad jaučiasi kaip Nobelio premijos laure-atė ir yra dėkinga Amerikos lietuvių tautinei sąjungai (ALTS) už surengtą konkursą ir skirtą premiją. ALTS premijuotame romane rašytoja gvil-dena Mažosios Lietuvos lietuvių gy-venimą. Meninę programą atliks Da-rius Polikaitis vadovaujamas „Dai-navos“ ansamblio vyrų oktetas. Prog-ramą ves Dalia Sokienė. Kviečiame visus dalyvauti rengiamoje šventėje. Vietas užsisakyti galima tel.: 708-422-6514 arba 708-408-8352 (Irena Dirdienė).

Darius Polikaitis

IŠ ARTI IR TOLL...

♦**Lietuvos Nepriklausomybės** minėjimas Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores Lietuvių klubas minės sekmadienį, kovo 21 d. 1 val. p. p. Šv. Mišias atnašaus An-tanas Gražulis, SJ. Minėjimo pradžia 2 val. p. p. Pagrindinis kalbėtojas – dr. Robertas Vitas. Klubo valdyba pri-mena klubo nariams bei naujiems ir seniems draugams, kad Beverly Sho-res jūsų lauks gera nuotaika, o po minėjimo – klubo moterų suruoštas gausus vaišių stalas.

♦**Baltijos jėzuitų plėtros taryba** nuoširdžiai kviečia visus į keliaujan-čios jubiliejinės parodos „Lietuvos jėzuitų provincijai – 400 metų“ ati-darymą Detroit sekmadienį, kovo 21 d., vidudienį Dievo Apvaizdos pa-rapijos svetainėje. Atidaryme daly-vaus kun. Artūras Sederevičius, SJ. Paroda supažindina su Provincijos istorija, Tėvų jėzuitų nuveiktais darbais Lietuvoje bei misijose užsie-nyje, veiklos atspindžius mene bei šiuolaikinėje visuomenėje. Įėjimas – nemokamas. Daugiau informacijos tel.: 630-243-6234.

SKELBIMAS

Aukštos indėlių palūkanos.
2.25 proc. dvejiems ir 2.50 proc.
trejiems metams terminuotas
indėlis California Lithuanian Credit
Union Santa Monica, California
Tel. **310-828-7095**
Valdžios apdrauda iki \$250,000

**Perku Vizgirdos, Rimšos,
Domšaičio, Kasiulio,
Žoromskio ir Varno
tapybos darbus.**
Tel.: 708-349-0348

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais
nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

• „**Saulutė**“, Lietuvos vaikų glo-bos būrelis dėkoja už aukas padėti našlaičiams, beglobiams ir su negalia vaikams, daugiavaikėms šeimoms bei studentams Lietuvoje. Aukojo: Visa Kožicų šeima – **\$100** a. a. Dariaus Ošlapo prisiminimui, JAV Lietuvių Bendruomenė (New Britain, CT apy-linkė, J. Liudžius, C. Salka) **\$50** Va-

sario 16-tos proga, tęsiant vaiko me-tinę paramą kun. Vyta Memėnas **\$240** ir Ilona Laucienė **\$360**, Evelina Mickevičienė **\$50** a. a. dr. Vacio Šau-lio atminimui, Birutė Kožicienė **\$50**. Labai ačiū. „**Saulutė**“ (**Sunlight Orphan Aid**), **414 Freehauf St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-7275** arba **(630) 243-6435**.

DRAUGO FONDAS

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, IL 60629
Tel.: 773-585-9500

Draugo fondo garbės nariai – geriausi „Draugo“ draugai

Lietuviškos žiniasklaidos spaus-dintas žodis vargiai pasiektų išeivijos skaitytoją be finansinės pagalbos lei-dėjams. Priežastys visiems žinomos: popieriaus, spausdinimo, darbuotojų atlyginimo, pašto paslaugų kainos kyla, dalis skaitytojų skuba amžinam poilsiui, o dipukų vaikai ir dabartinė trečiosios bangos imigracija mažai skiria dėmesio lietuviškam žodžiui ir lietuvių tautos ateičiai.

Liūdnas reiškiny – lituanistinių mokyklų menkas dėmesys lietuviš-kam laikraščiui. „Drauge“ kiekvieną ketvirtadienį pasirodo „Draugo“ lie-tuviukų” puslapis. Jei mokytojai ne-prenumeruoja „Draugo” ir pamokose neskaityto „Draugo” lietuviukų”, tai ir jų auklėtiniai užaugę neskaitys lietu-viško laikraščio. „Draugo” puslapiuo-se mirga mokinių nuotraukos, mo-kyklų renginių bei minėjimų aprašy-mai. Mes, vyresnieji, džiaugiamės skaitydami apie mokyklų veiklą, bet pasigendame tėvų dėmesio šiam laik-raščiui. Verta prisiminti filosofo Sta-sio Šalkauskio mintį, kad spausdin-tas žodis yra tautos išraiška, pagal kurią vertinama visa tauta. Galima ši posakį pritaikyti išeivijai – pagal iš-eivijos spausdintą žodį vertinama vi-sa išeivija ir jos ateitis.

Ištikimas Draugo fondo garbės narys, siųsdamas didesnę čekį, rašo:

Su 500 dolerių:

Augusta Šaulys, iš viso 800 dol., Vallego, CA

Su 300 dolerių:

Stasė E. Semėnienė, **garbės na-rė**, iš viso 4,000 dol., Baraboo, WI

Su 200 dolerių:

Donatas Januta, **garbės narys**, iš viso 6,800 dol., Oakland, CA

Su 100 dolerių:

Dr. Romualdas ir Gražina Kriau-čiūnai, **garbės nariai**, iš viso 4,600 dol., Lansing, MI

Dr. Jonas ir dr. Ona Daugirdai, **garbės nariai**, iš viso 3,500 dol., Burr Ridge, IL

Juozas ir Marytė Vizgirdos, **gar-bės nariai**, iš viso 3,000 dol., Put-nam, IL

Jonas ir Janina Mikulioniai, **gar-bės nariai**, iš viso 2,800 dol., Ster-ling Heights, IL

Julius ir Regina Matonai, **gar-bės nariai**, iš viso 2,100 dol., Bur-bank, IL

Algimantas ir Teresė Gečiai, **gar-bės nariai**, iš viso 1,600 dol., Hun-tingdon Valley, PA

Emilija Kazlauskienė, iš viso 600 dol., Arlington, MA

Bernardas ir Ona Brizgiai, iš viso 300 dol., Farmington Hills, MI

Romualdas ir Aldona Dulskiai, iš viso 200 dol., Cocoa Beach, FL

Rūta Penkiūnienė, iš viso 170 dol., Burke, VA

Vytenis P. Vilkas, iš viso 100 dol., Santa Clarita, CA

Su 60-50 dolerių:

Apolonija Andrašūnienė, **gar-bės narė**, iš viso 2,150 dol., Orland Park, IL

Irena Veleckytė, iš viso 240 dol., Chicago, IL

Enata Skrupskeitytė, **garbės na-**

„Prenumeruokite ‘Draugą’ ir pasi-jusite dvasiškai stipresni ir turtinges-ni. Tegu atžalos pratinasi nuo ma-žens prie kultūringo leidinio. Paro-dykite solidarumą ir užsiprenume-ruokite dienraštį.”

Pavasario vėjus įsisiūbavo. Atei-na laišškai su čekiais, už kuriuos nuo-širdžiai dėkojame. Tačiau Draugo fondas pasigenda didžiųjų aukotojų ir mecenatų, testamentinių palikimų. Gražu aukoti kitoms organizacijoms, bet negalima pamiršti visų organiza-cijų pagrindo – spaudos.

Vėjus tęsis iki gegužės mėn., ne-žinia, ar pavyks sutelkti bent 10,000 dol., kurie yra būtini „Draugo” leidy-bai. Bankų nuošimčių nuosmukis pa-lietė Draugo fondą, tad visas dėmesys dabar skiriamas vėjų įnašams.

Įvairiomis progomis ir net atsi-sveikinant su artimaisiais, skirkite auką Draugo fondui. Rūpinkimės dienraščiu, nes jis yra nuolatinis, kas-dieninis visų mūsų draugas.

Rašydami testamentus, nepa-mirškime dalies turto paskirti Draugo fondui.

Čekius rašyti Draugas Foun-dation, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Marija Remienė

DF tarybos pirmininkė

Pavasario vajeaus įnašai

rė, iš viso 1,105 dol., Chicago, IL

Viktorija Pikilienė, **garbės narė**, iš viso 1,000 dol., Chicago, IL

Antanina Šalčiūnas, iš viso 365 dol., Manchester, CT

Jurgis ir Danutė Vidžiūnai, iš viso 270 dol., Chicago, IL

Regina Juškaitė-Švobienė, iš viso 150 dol., Madison Heights, MI

Jadvyga Pliksnys, iš viso 100 dol., South Boston, MA

Margarita Valiukas, iš viso 50 dol., Hemel, CA

Julius ir Antanina Bulatos, iš vi-so 50 dol., Centennial, CO

Su 40-30 dolerių:

Kostas ir Vida Stankai, **garbės na-riai**, iš viso 2,470 dol., Homer Glen, IL

Paulina Rutkauskienė, iš viso 175 dol., Rockford, IL

Su 25-20-10-5 doleriais:

Tadas ir Renata Alinskai, **gar-bės nariai**, iš viso 1,250 dol., Ridge-wood, NY

Eugenija Kolupailaitė, **garbės narė**, iš viso 1,025 dol., Chicago IL

Ramunė Račkauskienė, iš viso 675 dol., Oak Lawn, IL

Danutė Grajauskienė, iš viso 85 dol., Glastonbury, CT

Danguolė Banevičienė, iš viso 480 dol., W. Hartford, CT

Stasys ir Marytė Erlingiai, iš viso 212 dol., Dearborn Heights, MI

Karolis, Jr. ir Lucia Avižieniai, iš viso 45 dol., Orland Park, IL

The Jesuit Fathers of Della Stra-da, Baltic Project, iš viso 210 dol., Le-mont, IL

Antanas ir Dana Klimai, iš viso 120 dol., Rochester, NY

Elena Paliulionienė, iš viso 30 dol., Berwyn, IL

Visiems aukotojams reiškiamo nuoširdžią padėką.